

Oglekļa ievēkorekcijas mehānisms (OIM)

Jautājumi un atbildes

Pēdējais atjauninājums veikts **2024. gada 8. augustā**.

Dokuments pēdējo reizi atjaunināts 8. augustā. Pārskats par jaunākajām izmaiņām (salīdzinājumā ar 2024. gada 28. februāra versiju)	
Atjauninātas atbildes	16, 18, 19, 26, 27, 35, 38, 45, 48, 56, 60, 71, 74, 75, 77, 81, 87, 96, 99, 104, 106, 110, 114, 121, 122, 123
Pievienoti jautājumi	24, 30, 34, 65, 72, 103, 109, 116, 125

Saturs

Vispārīga informācija	6
1. Kāpēc ES ievieš oglekļa ievēkorekcijas mehānismu?	6
2. Kāds ir pašreizējais OIM ieviešanas posms?	7
3. Kā darbojas OIM?	7
4. Kā OIM mijiedarbojas ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ETS)?	7
5. Kā OIM ir saderīga ar citām ETS sistēmām ārpus ES?	8
6. Kuras nozares aptver jaunais mehānisms un kāpēc tās tika izvēlētas?	8
7. Uz kādām precēm attiecas OIM regula?	8
8. Kā OIM risinās oglekļa emisiju pārvirzes problēmu no gataviem ražojumiem vai pusfabrikātiem? ..	9
9. Vai OIM attiecas uz “lietotām” precēm?	9
10. Vai OIM attiecas uz “atpakaļievestām precēm”?	9
11. Vai OIM attiecas uz iepakojumu?	9
12. Vai OIM attiecas uz militārām precēm?	9
13. Vai OIM attiecas uz precēm, kas ražotas ES attālākajos reģionos, piemēram, Majotā vai Reinjonā? 10	
14. Kuras trešās valstis ietilpst OIM darbības jomā?	10
15. Vai man ir jāziņo par OIM preču importu no Apvienotās Karalistes?	10
16. Kas notiek pārejas periodā? [atjaunināts 16/07]	10
17. Vai pastāv sodi par OIM regulas neievērošanu?	10
18. Kur es varu atrast sīkāku informāciju par to, kā ziņot par iegultajām emisijām? [atjaunināts 08/08] ..	

.....	11
19. Vai ir obligāti jāizmanto saziņas veidnes Excel fails? [atjaunināts 08/08].....	11
20. Kas ir atbildīgs gadījumos, kad ir iesniegta nepareiza vai nepietiekama informācija?	11
21. Ar ko es varu sazināties, ja man ir papildu, specifiskāki jautājumi?	11
Ziņošana: vispārīgi jautājumi.....	11
22. Kas ir atbildīgs par ziņošanu?.....	11
23. Vai importētājam var būt vairāki netiešie muitas pārstāvji un otrādi?	12
24. Kas ir EORI numurs un kāda ir EORI numuru nozīme OIM ziņošanā? [pievienots 19/07]	12
25. Vai uzņēmumiem būs atļauts ziņot centralizēti, ja meitasuzņēmumiem dažādās dalībvalstīs ir dažādi saimnieciskās darbības veicēju reģistrācijas un identifikācijas (EORI) numuri?	12
26. Kādi ir ziņošanas pienākumi? Līdz kuram datumam man ir jāiesniedz ziņojums? [atjaunināts 19/07]	13
27. Tehnisku kļūdu dēļ es nevarēju iesniegt pirmo OIM ziņojumu iesniegšanas termiņā. Ko man darīt? [atjaunināts 08/08]	13
28. Es neiesniedzu OIM ziņojumu iesniegšanas termiņā. Kas notiks tagad?	13
29. Es importēju ļoti nelielu daudzumu OIM preču. Vai šie produkti ietilpst OIM regulas darbības jomā?	14
30. Ko uzskata par “sūtījumu”? [pievienots 19/07]	14
31. Esmu fiziska persona un esmu iegādājies OIM precis tiešsaistē personīgai lietošanai. Vēlāk es sapratu, ka šī prece tika importēta ES. Vai man ir jāievēro OIM ziņošanas pienākumi?	15
32. Attiecīgajā pārskata ceturksnī neesmu importējis OIM preces. Vai man ir jāiesniedz OIM ziņojums?	15
33. Vai ir obligāti jāziņo par deklarēto OIM preču saistītajiem operatoriem/iekārtām?	15
34. Kā rīkoties, ja uzņēmējs, kas ražojis preces, importa brīdī vairs nepastāv? [pievienots 19/07]	15
Ziņošana: pienākumi un procedūras	16
35. Kāda ir Eiropas Komisijas loma pārejas periodā? [atjaunināts 19/07]	16
36. Kas ir valsts kompetentā iestāde (NKI)?	16
37. Vai OIM preču importētājiem ir jābūt “atzītiem”, lai pārejas periodā importētu OIM preces?	16
38. Vai pārejas periodā pastāv pārbaudes pienākumi? [atjaunināts 19/07]	16
39. Par kādām iegultajām emisijām jāziņo katrai OIM nozarei?.....	16
40. Kāda informācija ziņotājiem būtu jāpieprasa no ražotājiem trešās valstīs, lai nodrošinātu, ka viņi var iesniegt ceturksņa OIM ziņojumu?	17
41. Kādi dokumentu oriģināli jāiesniedz ceturksņa OIM ziņojumā?	18

42.	Esmu gan importētājs, gan netiešais muitas pārstāvis, kas aizpilda OIM ziņojumus citam importētājam. Vai man iesniegt vienu OIM ziņojumu vai divus atsevišķus OIM ziņojumus?	18
43.	Kāda ir faktiskā “oglekļa cena”, par kuru man ir jāziņo?	18
44.	Kas pārbaudīs iesniegto datu un ziņojumu pareizību?.....	18
45.	Vai ir iespējams labot jau iesniegtu OIM ziņojumu? [atjaunināts 08/08]	18
46.	Es vēlos labot OIM ziņojumu. Vai man nekavējoties labot atsevišķus informācijas elementus vai drīzāk apkopot labojumus un vēlāk iesniegt konsolidētu labojumu ziņojumu?	19
47.	Vai ziņojums jā sagatavo tikai angļu valodā, vai ir iespējams sagatavot ziņojumu arī citās valodās? ..	19
Ziņošana: OIM Pārejas reģistrs.....		19
48.	Kas ir OIM Pārejas reģistrs? [atjaunināts 19/07]	19
49.	Kam tiks izmantots OIM Pārejas reģistrs?	19
50.	Vai OIM Pārejas reģistrs ir tas pats, kas ES muitas tirgotāju portāls?	19
51.	Vai tiks ievērota OIM Pārejas reģistrā kopīgoto datu konfidencialitāte?	19
52.	Kā es varu reģistrēties kā deklarētājs un piekļūt OIM Pārejas reģistram?	20
53.	Esmu importētājs, kas atrodas Šveicē vai EEZ (Norvēģija, Islande, Lihtenšteina). Kā es varu piekļūt OIM Pārejas reģistram?	20
54.	Kādas OIM pārejas reģistra vides ir pieejamas?.....	20
55.	Kas uzņēmumā, kas ir deklarētājs, kurš sniedz ziņojumus, var pieprasīt piekļuvi Pārejas reģistram?	20
56.	Kas var aizpildīt OIM ziņojumu OIM Pārejas reģistrā par ziņotāju deklarētāju? [atjaunināts 19/07] ..	21
57.	Vai OIM Pārejas reģistram var piekļūt arī uzņēmumi, uz kuriem tieši neattiecas OIM?	21
58.	Kā jā aizpilda dati OIM Pārejas reģistrā?	21
59.	Kāda informācija jāievada laukos “piemērojamā ziņošanas metodika” un “cita avota norāde”?	21
Metodoloģija OIM preču iegulto emisiju aprēķināšanai pārejas periodā		22
60.	Kāds ir attiecīgais laika periods iegulto emisiju aprēķināšanai? Vai var izmantot iepriekšējo gadu datus? [atjaunināts 19/07]	22
61.	Kas ir vienkāršas un kompleksas preces?	22
62.	Kas ir tiešās un netiešās emisijas?	22
63.	Kas ir “burbuļa pieceja” un kā tā darbojas?	22
64.	Ja importēta OIM prece tiek ražota, izmantojot prekursorus no ES (piemēram, čugunu) - vai tas būtu jāņem vērā aprēķinā?	22
65.	Vai absorbcijas noteikumu var piemērot salikto preču iegulto emisiju aprēķināšanai? [pievienots 19/07] ..	23

66. Vai Eiropas Komisija oficiāli vai neoficiāli pārbaudīs alternatīvo metožu "līdzvērtību"?	23
67. Kā nosaka netiešās emisijas OIM preču ražošanā?	23
68. Kādi emisijas faktori attiecībā uz elektroenerģiju būtu jāizmanto, lai noteiktu netiešās emisijas?	23
69. Vai uz tirgu balstītus sertifikātus (izcelsmes garantija, atjaunojamās enerģijas sertifikāti utt.) var izmantot, lai pamatotu faktisko emisijas faktoru izmantošanu?	23
70. Vai aprēķinā ir jāiekļauj emisijas no transportēšanas uz vietas?	23
71. Vai oglekļa uztveršanu un izmantošanu (CCU) / oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (CCS) var izmantot emisiju samazināšanai, lai noteiktu iegultās emisijas? [atjaunināts 08/08]	24
72. Vai, aprēķinot iegulto emisiju daudzumu, var atskaitīt efektīvāku naftas ieguvu (EOR)? [pievienots 19/07]	24
73. Vai ir pieņemami emisiju faktori no aprites cikla novērtējuma (ACN) / aprites cikla inventarizācijas datubāzēm?	24
74. Mans piegādātājs nesūta man nepieciešamo informāciju pirms ziņojuma iesniegšanas termiņa beigām. Ko man darīt? [atjaunināts 08/08]	24
75. Kas ir standartvērtības? Kā tās darbojas? [atjaunināts 08/08]	25
76. Kā noteikt standartvērtības?	25
77. Līdz kuram brīdim ES importētājiem būs atļauts izmantot alternatīvas uzraudzības un ziņošanas metodes? [atjaunināts 08/08]	26
78. Kā būtu jāuzskaita emisijas, kas rodas biomasas izmantošanas rezultātā?	26
79. Kā aprēķinos jārikojas ar zīmēm aiz komata un noapaļošanu?	26
80. Vai iegulto emisiju aprēķināšanai jāizmanto importēto OIM preču bruto svars vai neto svars?	26
81. Kā rīkoties ar krājumu vienībām, par kurām nav pieejami dati par emisijām? [atjaunināts 08/08]	26
82. Ja iekārtu vienlaicīgi izmanto vairāki ražošanas procesi, kā attiecināt emisijas no šīs iekārtas uz katru ražošanas procesu?	27
83. Vai, nosakot darbības līmeni, ir jāņem vērā pārdodamie nespecifiskie produkti?	27
Cements	27
84. Vai OIM darbības jomā cements ir definēts kā kompleksa prece?	27
Mēslošanas līdzekļi	27
85. Vai mēslojuma ražošanā notiekošās eksotermiskās ķīmiskās reakcijas tiek uzskaitītas kā tiešās emisijas?	27
86. Vai urīnvielā saistīto CO ₂ var uzskatīt par negatīvu emisiju?	27
Elektroenerģija kā OIM prece	27
87. Kas ir OIM ziņotājs deklarētājs par elektroenerģijas importu? [atjaunināts 16/07]	27
88. Kāda ir atšķirība starp elektroenerģijas emisijas faktoru un CO ₂ emisijas faktoru?	28
89. Kādi CO ₂ emisiju faktori būtu jāizmanto?	28
90. Kādas ir prasības ziņot par faktiskajām iegultajām elektroenerģijas emisijām, tā saukto	

“nosacītību”?	28
91. Vai, ziņojot par elektroenerģiju OIM, tiek ņemts vērā tranzīts caur valstīm, kas nav ES dalībvalstis?	28
92. Kuras ir sistēmas robežas, lai noteiktu elektroenerģijas iegulto emisiju?	29
Ūdeņradis	29
93. Kāda ir saikne starp ūdeņradi kā OIM preci un Atjaunojamo energoresursu direktīvu (ES) 2018/2001 (“RED II”)?	29
Dzelzs un tērauds	29
94. Vai, aprēķinot tērauda izstrādājumu iegulto emisiju, robežaprēķinā tiek iekļauti palīgprocesi, piemēram, kaļķu ceplī vai koksa krāšņu iekārtas?	29
95. Vai dzelzsrūdas granulas ietilpst OIM darbības jomā?	29
96. Vai mēs varam sadalīt tērauda objektu vairāk nekā vienā iekārtā? [atjaunināts 19/07]	29
97. Kas jāaizpilda OIM ziņojuma laukā “tēraudlietuves identifikācijas numurs”?	29
Alumīnijs/tērauds	30
98. Vai alumīnija/tērauda izstrādājumu īpatnējās iegultās emisijas būtu jānosaka atsevišķi dažādām sakausējumu šķirām?	30
Muita	30
99. Vai importētājs var izmantot dažādus muitas pārstāvjus muitas deklarācijai un OIM ziņojumam? [atjaunināts 08/08]	30
100. Kas notiek, ja netiešais muitas pārstāvis nepiekrīt pildīt OIM ziņošanas pienākumus?	30
101. Vai tiešais muitas pārstāvis var būt OIM deklarētājs ES teritorijā reģistrētiem uzņēmumiem?	31
102. Mans uzņēmums ir reģistrēts vienā ES dalībvalstī, bet importē OIM preces caur vairākām dalībvalstīm. Vai man vajadzētu apkopot visus šos importētos datus vienā atsevišķā ceturkšņa ziņojumā?	32
103. Kura ir attiecīgā valsts kompetentā iestāde, ja importētājs ir ārvalstīs reģistrēta uzņēmuma filiāle un abiem ir viens un tas pats EORI numurs? [pievienots 16/07]	32
104. Vai saskaņā ar OIM ir jāziņo par ES tranzītā pārvadājamām precēm? [atjaunināts 19/07]	32
105. Vai OIM ziņošanas pienākums attieksies uz OIM precēm, kuras ir nonākušas brīvā apgrozībā ES, jo nav ievērota cita muitas procedūra, nevis ievēšana (piemēram, ievēšana uz laiku), un par kurām visi nodokļi un nodevas jau ir samaksāti, izmantojot minēto neatbilstības procedūru?	32
106. Vai man ir jāziņo par OIM precēm, kurām piemēro ievēšanas pārstrādei režīmu? [atjaunināts 19/07]	33
107. Manis importētajai OIM precei ir atcelts tarifs. Vai OIM uz mani neattiecas?	33
108. Kas notiek, ja netiešie muitas pārstāvji piekrīt darboties kā deklarētāji tikai attiecībā uz dažām precēm, bet ne attiecībā uz citām? Vai tām ir jāiesniedz divas dažādas muitas deklarācijas - viena par precēm, par kurām tās darbojas kā deklarētājs, un otra par precēm, par kurām tās nedarbojas?	33
109. Vai netiešais muitas pārstāvis, kuram ir “Ieraksts deklarētāju uzskaitē” (EIDR atļauja), var arī atteikties darboties kā deklarētājs, ja viņš darbojas ES importētāja vārdā muitas vajadzībām? [pievienots 19/07]	33
Galīgais periods	34
110. Kā OIM darbosies praksē galīgajā periodā? [atjaunināts 19/07]	34

111.	Kādi pienākumi būs OIM preču importētājiem galīgajā periodā?.....	34
112.	Vai pēc 2026. gada jūs gatavojaties aizliegt OIM preču importu, ja ES importētājs nav atzīts OIM deklarētājs?	34
113.	Kā OIM ziņojumu var iesniegt galīgajā periodā?.....	34
114.	Kā es varu piekļūt OIM reģistram galīgajā periodā? [atjaunināts 16/07].....	34
115.	Kāda būs Eiropas Komisijas loma galīgajā periodā?.....	35
116.	Kāpēc netiešās emisijas ir iekļautas tikai cementa un minerālmēslu OIM? [pievienots 19/07].....	35
117.	Vai ES paplašinās OIM darbības jomu?.....	35
118.	Kā OIM deklarētājs kļūst “atzīts” un kāds ir tā atzīšanas termiņš galīgajā periodā?	35
119.	Kā ES importētāji var nodrošināt, ka viņi no eksportētājiem ārpus ES saņem nepieciešamo informāciju, lai varētu pareizi izmantot jauno sistēmu?	35
120.	Kā tiks nodrošināta sniegtās informācijas ticamība?.....	36
121.	Kā notiks verificētāju akreditācija? [atjaunināts 08/08]	36
122.	Kā es varu atrast akreditētus OIM verificētājus? [atjaunināts 08/08].....	36
123.	Kā tiks ņemta vērā brīvā sadale, aprēķinot maksājamās OIM saistības? [atjaunināts 19/07]	36
124.	Kā trešajā valstī samaksātā oglekļa cena tiks atskaitīta no OIM?	37
125.	Vai OIM radīs ieņēmumus un, ja jā, kā tie tiks izmantoti? [pievienots 19/07]	37

Vispārīga informācija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šajā bieži uzdoto jautājumu dokumentā galvenā uzmanība ir pievērsta oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma (OIM) pārejas posmam, kas stājas spēkā 2023. gada 1. oktobrī. Tomēr ir aplūkoti arī vairāki jautājumi par galīgo periodu (sākot no 2026. gada janvāra).

1. Kāpēc ES ievieš oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu?

- ES ir starptautisko centienu priekšgalā cīņā pret klimata pārmaiņām. Eiropas Zaļajā kursā ir noteikts skaidrs ceļš, kā sasniegt ES vērēnīgo mērķi - līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju neto samazinājumu par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam kļūt klimatneitrālai. 2021. gada jūlijā Komisija nāca klajā ar “Fit for 55” politikas priekšlikumiem, lai īstenotu šīs ambīcijas, vēl vairāk nostiprinot ES kā pasaules līderi klimata jomā. Kopš tā laika šie politikas virzieni ir veidojušies sarunās ar likumdevējiem, Eiropas Parlamentu un Padomi, un daudzi no tiem tagad ir parakstīti ES tiesību aktos. Tas ietver arī ES oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu (OIM).

- Tā kā ES paaugstina savus mērķus klimata jomā un dažās valstīs ārpus ES dominē mazāk stingra vides un klimata politika, pastāv liels tā sauktās “oglekļa emisiju pārvirzes” risks, t. i., ES esošie uzņēmumi varētu pārcelt ražošanu, kas rada lielas oglekļa emisijas, uz ārzemēm, lai izmantotu mazāk stingrus standartus, vai arī ES ražojumus varētu aizstāt ar importētiem ražojumiem, kas rada lielākas oglekļa emisijas. Šāda oglekļa emisiju pārvirze var novirzīt emisijas ārpus Eiropas un tādējādi nopietni apdraudēt ES, kā arī globālos centienus klimata jomā. OIM atbalstīs ES vērīgākos centienus klimata jomā un nodrošinās, lai klimata pasākumus neapdraudētu ražošanas pārvietošana uz valstīm ar mazāk vērīgu politiku.

2. Kāds ir pašreizējais OIM ieviešanas posms?

- Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome kā abi likumdevēji 2023. gada 10. maijā parakstīja [OIM Regulu \(ES\) 2023/956](#). OIM sāka piemērot pārejas periodā 2023. gada 1. oktobrī, un pirmie ceturkšņa ziņojumi jāiesniedz līdz 2024. gada 31. janvārim. Noteikumu un prasību kopums attiecībā uz ziņošanu par emisijām saskaņā ar OIM ir sīkāk precizēts [Īstenošanas regulā \(ES\) 2023/1773](#), kurā [izklāstīti ziņošanas noteikumi pārejas periodā](#). Komisija ir izveidojusi pagaidu OIM reģistru, gatavo papildu sekundāros tiesību aktus un veic plānoto analīzi. OIM galīgais termiņš stāsies spēkā 2026. gada janvārī.
- Eiropas Komisija ir sniegusi detalizētus norādījumus par OIM piemērošanu pārejas periodā. Tie ietver detalizētas rokasgrāmatas, tīmekļa seminārus, e-mācības un citus materiālus. Visa ar īstenošanu saistītā informācija ir pieejama [Komisijas OIM tīmekļa vietnē](#).

3. Kā darbojas OIM?

- OIM ir izstrādāta, lai ievērotu ES starptautiskās saistības un pienākumus, tostarp Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) noteikumus. OIM sistēma atspoguļo ES ETS un darbojas šādi:
 - OIM piemēro faktiskajām iegultajām emisijām ES importētajās precēs, kas noteiktas saskaņā ar metodoloģiju, kura atbilst ziņošanai par emisijām saskaņā ar ES ETS attiecībā uz to pašu preču ražošanu ES.
 - Sākot no 2026. gada, kad stāsies spēkā OIM galīgais periods, ES importētāji iegādāsies OIM sertifikātus, kas atbilst oglekļa cenai, kura tiktu maksāta, ja preces būtu ražotas saskaņā ar ES oglekļa cenu noteikšanas noteikumiem.
 - Un otrādi, ja ārpusvienības ražotājs jau ir samaksājis oglekļa cenu trešā valstī par iegultajām emisijām importēto preču ražošanā, attiecīgās izmaksas var pilnībā atskaitīt no OIM saistībām.
- Tāpēc OIM palīdzēs samazināt oglekļa emisiju pārvirzes risku, vienlaikus mudinot gan ražotājus valstīs, kas nav ES dalībvalstis, ekoloģizēt savus ražošanas procesus, gan arī valstis ieviest oglekļa cenu noteikšanas pasākumus.
- Lai uzņēmumiem un citām valstīm nodrošinātu juridisko noteiktību un stabilitāti, OIM tiek ieviesta pakāpeniski un sākotnēji tiek piemērota tikai atsevišķām precēm nozarēs, kurās ir augsts oglekļa emisiju pārvirzes risks: dzelzs/metāls, cements, mēslošanas līdzekļi, alumīnijs, ūdeņradis un elektroenerģija. Pārejas periodā, kas sākas 2023. gada 1. oktobrī, šīm precēm piemēro ziņošanas sistēmu, kuras mērķis ir sekmēt vienmērīgu ieviešanu un atvieglot dialogu ar trešām valstīm. Importētāji OIM finanšu korekciju sāks maksāt 2026. gadā.

4. Kā OIM mijiedarbojas ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ETS)?

- ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS) ir pasaulē pirmā starptautiskā emisijas kvotu tirdzniecības sistēma un ES vadošā klimata pārmaiņu apkarošanas politika. Tā nosaka maksimālo pieļaujamo siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu, ko var emitēt elektroenerģijas ražošana un lielas rūpnieciskās ražotnes. Kvotas ir jāpērk ETS tirdzniecības tirgū, taču, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzi, zināms skaits bezmaksas kvotu tiek izdalīts rūpniecībai. Lai pastiprinātu stimulu dekarbonizācijai, OIM tiks ieviesta pakāpeniski, samazinoties bezmaksas kvotu skaitam. Saskaņā ar ES ETS bezmaksas kvotu skaits laika gaitā samazinās visās nozarēs. OIM nozarēs samazinājums paātrinās no 2026. gada, lai ETS varētu

maksimāli ietekmēt ES vērienīgo klimata mērķu sasniegšanu. Tajā pašā laikā OIM finanšu korekcijas tiek ieviestas pakāpeniski saskaņā ar grafiku.

- OIM pamatā būs sertifikātu sistēma, kas atbilst ES importētajos OIM produktos iegultajām emisijām. OIM atšķiras no ETS dažās ierobežotās jomās, kurās tas bija nepieciešams, jo tā nav “emisiju ierobežošanas un tirdzniecības” sistēma. Piemēram, atšķirībā no ES ETS var iegādāties neierobežotu skaitu sertifikātu. Tomēr OIM sertifikātu cena atspoguļos ETS kvotu cenu.
- Kad 2026. gadā sāks darboties pilnīgs OIM režīms, sistēma pielāgosies, lai atspoguļotu pārskatīto ES ETS, jo īpaši attiecībā uz pieejamo bezmaksas kvotu samazinājumu tajās nozarēs, uz kurām attiecas OIM. Tas nozīmē, ka OIM sāks piemērot tikai tiem produktiem, uz kuriem tas attiecas, un tieši proporcionāli to bezmaksas kvotu samazinājumam, kas šīm nozarēm piešķirtas saskaņā ar ETS. Vienkāršāk sakot, līdz brīdim, kad 2034. gadā bezmaksas kvotas OIM nozarēs tiks pilnībā atceltas, OIM attieksies tikai uz to emisiju daļu, kurai netiek piešķirtas bezmaksas kvotas saskaņā ar ES ETS, tādējādi nodrošinot, ka pret importētajiem tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme salīdzinājumā ar ES ražotājiem.

5. Kā OIM ir saderīga ar citām ETS sistēmām ārpus ES?

- OIM nodrošinās, ka importētajām precēm netiks piemērots “ne mazāk labvēlīgs režīms” kā ES precēm, jo īpaši pateicoties trim OIM iezīmēm:
 - OIM ņem vērā iegulto emisiju “faktiskās vērtības”, kas nozīmē, ka uzņēmumu, kuri eksportē uz ES, centieni dekarbonizēt radīs zemāku OIM maksājumu;
 - OIM sertifikātu cena, kas jāiegādājas OIM preču importam, būs tāda pati kā ES ražotājiem saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS); un
 - lai izvairītos no dubultas cenas, no korekcijas tiks atskaitītas faktiskās oglekļa cenas, kas samaksātas ārpus ES.
- Šī oglekļa cena, kas tiek maksāta trešā valstī, varētu būt, piemēram, pateicoties izveidotai emisiju tirdzniecības sistēmai. Komisija līdz pārejas perioda beigām pieņems sekundāros tiesību aktus, lai izstrādātu noteikumus un procesus, kuros tiks ņemta vērā ārvalstīs maksātā faktiskā oglekļa cena. Pārejas periodā deklarētājiem ir jāziņo par oglekļa cenu, kas izcelsmes valstī jāmaksā par importētajās precēs iegultajām emisijām, ņemot vērā jebkuru atlaidi vai cita veida kompensāciju, kas pieejama.

6. Kuras nozares aptver jaunais mehānisms un kāpēc tās tika izvēlētas?

- OIM sākotnēji piemēro preču importam šādās nozarēs:
 - Cements
 - Dzelzs un tērauds
 - Alumīnijs
 - Mēslošanas līdzekļi
 - Ūdeņradis
 - Elektroenerģija
- Šīs nozares tika izvēlētas, ievērojot īpašus kritērijus, jo īpaši to augsto oglekļa emisiju pārvirzes risku un lielo emisiju intensitāti, kas galu galā - pēc pilnīgas pakāpeniskas ieviešanas -veido vairāk nekā 50 % no ETS aptverto rūpniecības nozaru emisijām. Nākotnē OIM var attiecināt arī uz citām ETS nozarēm.

7. Uz kādām precēm attiecas OIM regula?

- [OIM regula](#) attiecas uz KN kodiem (kombinētā nomenklatūra), kas HS kodam pievieno divus ciparus un tiek izmantots kā preču kods eksportam ārpus ES.
- Visas preces, par kuru iegultajām emisijām ir jāziņo, ir uzskaitītas [OIM regulas](#) I pielikumā. Tās sauc par “OIM precēm”.
- Nozares, piemēram, “dzelzs un tērauda rūpniecība”, ir minētas tikai informatīvā nolūkā. Piemēram, tas nozīmē, ka uz amonjaka importu (KN kods 2814 10 00 vai 2814 20 00 mēslošanas līdzekļu nozarē) attiecas OIM regula pat tad, ja amonjaks netiek izmantots mēslošanas līdzekļu ražošanā.

8. Kā OIM risinās oglekļa emisiju pārvirzes problēmu no gataviem ražojumiem vai pusfabrikātiem?

- OIM galvenokārt attiecas uz pamatmateriāliem un pamatmateriālu precēm, bet arī uz dažiem gataviem/pakārtotiem ražojumiem, piemēram, savienotājelementiem (KN kods 7318 XX XX).
- Pārejas perioda beigās [OIM regula](#) tiks pārskatīta, lai, pamatojoties uz izvēlētajiem kritērijiem, novērtētu, vai ETS varētu pievienot papildu preces un nozares.

9. Vai OIM attiecas uz “lietotām” precēm?

- [OIM regula](#) attiecas uz visām precēm, kas tiek importētas ES, proti, laistas brīvā apgrozībā ES vienotajā tirgū.

10. Vai OIM attiecas uz “atpakaļievestām precēm”?

- Atpakaļievestas preces ir preces, kas definētas Savienības Muitas kodeksa 203. pantā (Regula (ES) Nr. 952/2013). Tās ir preces, kas ir izlaistas brīvā apgrozībā un uz kurām attiecas atbrīvojums no nodokļa, ja tās iepriekš ir bijušas Savienības preces - vai nu tāpēc, ka tās sākotnēji ir eksportētas kā Savienības preces, vai tāpēc, ka tās iepriekš ir izlaistas brīvā apgrozībā, un tāpēc, ka tās atbilst noteiktiem nosacījumiem (piemēram, tās ir izlaistas brīvā apgrozībā trīs gadu laikā pēc tam, kad tās iepriekš ir eksportētas). Nosacījumi, saskaņā ar kuriem šīs preces kvalificējas kā atpakaļievestas preces, ir noteikti muitas tiesību aktos, un kompetentie muitas dienesti novērtē, vai šie nosacījumi ir izpildīti, kad preces tiek deklarētas laišanai brīvā apgrozībā ES.
- Pārejas periodā OIM ziņošanas pienākumi neattiecas uz atpakaļievestajām precēm, kā tās definētas Savienības Muitas kodeksa 203. pantā. Tādējādi šo preču iegultās emisijas nav jāiekļauj ceturkšņa OIM ziņojumā. Tomēr attiecībā uz atpakaļievestām precēm, kā noteikts Savienības Muitas kodeksa 205. pantā, ziņošanas pienākumi netiek atcelti. Regulas 205. pants attiecas uz atpakaļievestām precēm, kas sākotnēji tika reeksportētas pēc tam, kad tām bija piemērota procedūra “ievešana pārstrādei”.
- Galīgajā periodā deklarētājiem, kas sniedz ziņojumus, būs jāziņo par atpakaļievestajām precēm, kā noteikts Savienības Muitas kodeksa 203. pantā, savā ikgadējā OIM deklarācijā, tomēr tiem jānorāda “nulle” attiecībā uz kopējo iegulto emisiju daudzumu, kas atbilst šīm precēm. Par atpakaļievestajām precēm, kas definētas Savienības Muitas kodeksa 205. pantā, deklarētājam jāziņo par iegulto emisiju tāpat kā par jebkuru citu OIM preču importu.
- Iepriekš minētie noteikumi par “atpakaļievestām precēm” attiecas tikai uz precēm, kuru izcelsme nav ES. Turpretī precēm, kuru izcelsme ir ES (saskaņā ar izcelsmes noteikumiem), kad tās tiek ievestas atpakaļ Savienībā, OIM nepiemēro.

11. Vai OIM attiecas uz iepakojumu?

- OIM ziņošanas pienākumu piemēro, ja iepakojuma KN kods ir norādīts muitas deklarācijā un uz to attiecas OIM regulas I pielikums.

12. Vai OIM attiecas uz militārām precēm?

- Kā noteikts [OIM regulas](#) 2. panta 3. punkta c) apakšpunktā, OIM nepiemēro precēm, kas jāpārvieto vai jāizmanto saistībā ar militārām darbībām saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 (UCC-DA) 1. panta 49. punktu.
- Tomēr jāņem vērā, ka Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 (UCC-DA) 1. panta 49. punkts attiecas tikai uz precēm, ko pārvieto starp militārajiem spēkiem (piemēram, starp NATO bāzēm) saistībā ar iepriekš minētā panta a) un b) apakšpunktā minētajām militārajām darbībām. Tāpēc UCC-DA 1. panta 49. punktā sniegtā definīcija neattiecas uz komerciālu preču apriti, piemēram, precēm, kas pārdotas ES militārajiem spēkiem. Tas nozīmē, ka precēm, ko ražo, remontē vai pārstrādā ES reģistrēti komercsabiedrības un pēc tam pārdod ES militārajiem spēkiem, piemēro [OIM regulu](#).

- Militāro preču pārrobežu pārvietošanai, kas jāpārvieto vai jāizmanto saistībā ar militārām darbībām, kā noteikts UCC-DA 1. panta 49. punktā, dokuments, ko var izmantot muitas vajadzībām, ir NATO vai ES veidlapa 302, kā noteikts Regulas (ES) 2015/2446 (UCC-DA) 1. panta 50. un 51. punktā. Ja šīs preces deklarē ar 302. veidlapu, ir skaidrs, ka tās nav pakļautas OIM. Ja tās tiek deklarētas citādi, tad importētājam muitas deklarācijā ieteicams paskaidrot, ka uz šīm precēm neattiecas OIM regulas 2. panta 3. punkta c) apakšpunkta dēļ. Sīkāka informācija par NATO un ES 302 veidlapu izmantošanu ir atrodamā [TAXUD vadlīnijās “Muitas formalitātes ES attiecībā uz militārajām precēm, kas jāpārvieto vai jāizmanto saistībā ar militārām darbībām \(302 veidlapas izmantošana\)”](#).
- Turklāt jāatzīmē, ka, ja preces importē ES dalībvalsts militārās iestādes vai tās importē ES dalībvalsts militāro iestāžu vārdā, bet tās nav paredzētas pārvietošanai vai izmantošanai kādā no UCC-DA 1. panta 49. punktā minētajām darbībām, tad uz šīm precēm nevar attiecināt atbrīvojumu no OIM.
- Informācijas pilnīguma labad jānorāda, ka saskaņā ar UCC-DA 324. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 3. punktu preces, kas nodotas procedūrai “ievešana pārstrādei”, lai piegādātu gaisa kuģi, kas tiek uzskatīti par reeksportētu, un remonts ietilpst šā noteikuma darbības jomā. Šādā gadījumā OIM netiek piemērots.

13. Vai OIM attiecas uz precēm, kas ražotas ES attālākajos reģionos, piemēram, Majotā vai Reinjonā?

- OIM regula attiecas tikai uz trešo valstu izcelsmes OIM precēm, kas importētas Savienības muitas teritorijā. To teritoriju saraksts, kas veido ES muitas teritoriju, ir iekļauts [Savienības Muitas kodeksa \(Regula \(ES\) Nr. 952/2013\) 4. pantā](#). Reinjonas sala, Majota, Gvadelupa un Martinika ir ES muitas teritorijas daļa, tāpēc šajās teritorijās ražotām precēm nepiemēro OIM regulu.

14. Kuras trešās valstis ietilpst OIM darbības jomā?

- Principā OIM attiecas uz preču importu no visām valstīm, kas nav ES dalībvalstis. Tomēr dažas trešās valstis, kas piedalās ES ETS vai kurām ir ar to saistīta emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, ir izslēgtas no OIM, lai oglekļa cena par vienu un to pašu produktu netiktu maksāta divreiz. Tas attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Šveices dalībvalstīm.
- OIM attiecas uz elektroenerģiju, kas ražota trešās valstīs un importēta no tām, tostarp tām valstīm, kuras vēlas integrēt savus elektroenerģijas tirgus ar ES. Ja šie elektroenerģijas tirgi ir pilnībā integrēti un ja tiek īstenotas noteiktas stingras saistības un pienākumi, attiecīgās valstis varētu tikt atbrīvotas no OIM. Šādā gadījumā ES pārskatīs visus izņēmumus 2030. gadā, kad šīm partnervalstīm būs jāievieš dekarbonizācijas pasākumi, ko tās ir apņēmušās īstenot, un emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, kas ir līdzvērtīga ES sistēmai.

15. Vai man ir jāziņo par OIM preču importu no Apvienotās Karalistes?

- Pārejas periodā būs jāziņo par iegultajām emisijām, kas radušās no Apvienotās Karalistes izcelsmes precēm.

16. Kas notiek pārejas periodā? [atjaunināts 16/07]

- Pārejas periodā, kas sākas 2023. gada 1. oktobrī un beigsies 2025. gada beigās, deklarētājam (kas var būt importētājs vai netiešais muitas pārstāvis) katra ceturkšņa beigās ir jāziņo par emisijām, kas iegultas ceturkšņa laikā importētajās OIM precēs, nemaksājot finanšu korekcijas, lai dotu laiku galīgās sistēmas ieviešanai.
- Lai iegūtu piekļuvi OIM Pārejas reģistram, kas tiks izmantots OIM ceturkšņa pārskatu iesniegšanai, pārskatu sniedzējiem jāsazinās ar tās nacionālo kompetento iestādi (NKI), kurā tie ir reģistrēti.

17. Vai pastāv sodi par OIM regulas neievērošanu?

- Jā. No 2023. gada 1. oktobra ir obligāti jāziņo par OIM precēs iegultajām emisijām. Par katru neziņoto emisiju tonnu deklarētājiem var tikt piemērots sods no EUR 10 līdz EUR 50 apmērā.
- Trūkstošu, nepareizu vai nepilnīgu OIM ziņojumu gadījumā NKI var uzsākt korekcijas procedūru, dodot

deklarētājiem iespēju labot iespējamās kļūdas.

- NKI piemēro sankcijas, ja a) ziņotājs deklarētājs nav veicis nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu OIM ziņojuma iesniegšanas pienākumu, vai b) ja OIM ziņojums ir nepareizs vai nepilnīgs un ziņotājs deklarētājs nav veicis nepieciešamos pasākumus, lai labotu OIM ziņojumu pēc tam, kad kompetentā iestāde ir uzsākusi labošanas procedūru.

18. Kur es varu atrast sīkāku informāciju par to, kā ziņot par iegultajām emisijām? [atjaunināts 08/08]

- Visa informācija, kas nepieciešama ziņošanas veikšanai, ir izklāstīta [Īstenošanas regulā \(ES\) 2023/1773, ar ko nosaka ziņošanas noteikumus pārejas periodam](#). Komisijas dienesti publicēja un periodiski atjauninās divus vadlīniju dokumentus (vienu OIM preču importētājiem un otru trešo valstu ražotājiem), kā arī vienu neobligātu saziņas veidni, lai veicinātu informācijas apmaiņu starp ražotājiem un importētājiem. Šos dokumentus var atrast OIM tīmekļa vietnē: <https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism.en>.
- Vadlīniju dokuments ES importētājiem tika tulkots 24 oficiālajās ES valodās. Vadlīniju dokuments ražotājiem ārpus ES tagad ir pieejams angļu, franču, vācu, poļu, spāņu, itāļu, arābu, hindi, korejiešu, mandarīnu, turku un ukraiņu valodā.
- OIM tīmekļa vietnē ir pieejami arī tīmekļa semināri, e-mācības un citi materiāli.

19. Vai ir obligāti jāizmanto saziņas veidnes Excel fails? [atjaunināts 08/08]

- Nē, saziņas veidnes izmantošana nav obligāta, bet ir ieteicama.
- Paziņojuma veidne ir rīks, kas ļauj operatoriem noteikt OIM precēs iekļautās emisijas saskaņā ar [Īstenošanas regulā \(ES\) 2023/1773](#) noteikto metodiku. Šī veidne nodrošina, ka aprēķinos tiek ņemtas vērā visas attiecīgās avotu plūsmas un emisiju avoti, elektroenerģijas patēriņš, kā arī attiecīgie prekursori.
- Veidlapā ir darba lapa "Summary_Communication", kurā ir visa ziņotājam nepieciešamā informācija. Tādējādi šī darba lapa atvieglo saziņu starp trešo valstu ražotājiem un importētājiem (vai to pārstāvjiem).
- OIM tīmekļa vietnē ir pieejamas iepriekš aizpildītas versijas, lai palīdzētu lietotājiem aizpildīt saziņas veidni. Turklāt šajā [saitē](#) ir pieejams mācību videoklips, kurā detalizēti aprakstītas visas nepieciešamās darbības.

20. Kas ir atbildīgs gadījumos, kad ir iesniegta nepareiza vai nepietiekama informācija?

- Atbildība gulstas uz ziņotāju deklarētāju. Tas var būt importētājs vai netiešais muitas pārstāvis. NKI ir atbildīga par atbilstoša dialoga uzsākšanu ar deklarētāju, kas sniedz ziņojumus, un var piemērot sankcijas.

21. Ar ko es varu sazināties, ja man ir papildu, specifiskāki jautājumi?

- Attiecīgās NKI un, visbeidzot, Komisija joprojām ir jūsu rīcībā, lai kļiedētu jebkādas jūsu šaubas par OIM īstenošanu.
- Valstu kompetento iestāžu saraksts tiek publicēts un pastāvīgi atjaunināts īpašā Komisijas OIM tīmekļa vietnē: [Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisms \(europa.eu\)](#).

Ziņošana: vispārīgi jautājumi

22. Kas ir atbildīgs par ziņošanu?

- Muitas dienesti informēs muitas deklarētājus par viņu pienākumu pārejas periodā sniegt informāciju. Ziņotājs deklarētājs ir vai nu importētājs, vai netiešais muitas pārstāvis atkarībā no tā, kurš iesniedz muitas deklarāciju. Muitas dienesti var brīvi izvēlēties, kādā veidā informēt deklarētājus par viņu ziņošanas pienākumiem.
- Par ziņošanas pienākumu atbildīgā persona var būt viena no šīm personām:
 1. importētājs, ja i) importētājs savā vārdā un uz sava rēķina iesniedz muitas deklarāciju par preču laišanu brīvā apgrozībā un ja ii) importētājs ir arī deklarētājs, kam ir atļauja iesniegt muitas

deklarāciju, un deklarē preču ieviešanu;

2. netiešais muitas pārstāvis, ja muitas deklarāciju iesniedz netiešais muitas pārstāvis, kas iecelts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 18. pantu; gadījumos, kad importētājs ir reģistrēts ārpus Savienības; vai ja netiešais muitas pārstāvis ir piekritis ziņošanas pienākumam saskaņā ar Regulas 2023/956 32. pantu, ja importētājs ir reģistrēts ES. Ieceltajam netiešajam muitas pārstāvim jābūt reģistrētam ES un jāatbilst attiecīgās dalībvalsts noteiktajiem nosacījumiem attiecībā uz muitas pārstāvjiem (sk. Regulas (ES) Nr. 952/2013 18. pantu).

23. Vai importētājam var būt vairāki netiešie muitas pārstāvji un otrādi?

- Importētājs var brīvi izmantot dažādus netiešos muitas pārstāvjus, no kuriem katrs ir atbildīgs par konkrētām OIM precēm, ko tie ir norādījuši savā muitas deklarācijā. Katrs pārstāvis muitā uzrāda savu EORI numuru, kas ir pierādījums tam, kurš ir atbildīgs par OIM ziņošanas pienākumu. Tāpēc iegulto emisiju dubulta uzskaitē nav iespējama.
- Netiešie muitas pārstāvji var arī pildīt OIM ziņošanas pienākumu un darboties kā deklarētājs vairākiem importētājiem. Šādā gadījumā netiešajiem muitas pārstāvjiem joprojām jāiesniedz viens vienots ceturkšņa OIM ziņojums, kurā ietvertas visas OIM preces, par kurām tie ir veikuši muitas deklarāciju. Netiešais muitas pārstāvis nevar iesniegt vairākus ceturkšņa OIM ziņojumus par vienu pārskata periodu.

24. Kas ir EORI numurs un kāda ir EORI numuru nozīme OIM ziņošanā? [pievienots 19/07]

- Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa Deleģētā akta ([UCC-DA](#)) 2015/2446 1. panta 18. punktu “uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas numurs” ([EORI numurs](#)) ir identifikācijas numurs, kas ir unikāls ES muitas teritorijā un ko muitas dienests piešķir komersantam vai citai personai, lai reģistrētu komersantu vai citu personu muitas vajadzībām. EORI numurs ir unikāls ES muitas teritorijā, jo to var izmantot attiecīgās personas ar muitu saistītām darbībām jebkurā ES dalībvalstī. Piemēram, Nīderlandes uzņēmums ar Nīderlandes EORI numuru var iesniegt deklarāciju par laišanu brīvā apgrozībā Spānijā. Ja Nīderlandes uzņēmums vēlas izmantot muitas pārstāvi, šis muitas pārstāvis var būt reģistrēts Spānijā, bet ne obligāti; pēdējā minētajā gadījumā ir jāievēro UCC 18. panta 3. punkta noteikumi. Jebkurā gadījumā neatkarīgi no valsts tiesību aktiem par muitas pārstāvību personas, kas atbilst UCC 39. panta a)-d) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem (t. i., kritērijiem, kurus izpilda pilnvarotais komersants muitas procedūru vienkāršošanai - AEOC), ir tiesīgas sniegt šādus pakalpojumus dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā tās ir reģistrētas.
- OIM ziņotājiem jāiesniedz OIM ziņojums, izmantojot to pašu EORI numuru, kas tika norādīts muitas dienestiem, iesniedzot muitas deklarāciju. Katram uzņēmējam var būt tikai viens EORI numurs. Kompetentā NKI ir tās ES dalībvalsts NKI, kurā ziņotājs deklarētājs ir saņēmis savu EORI numuru.

25. Vai uzņēmumiem būs atļauts ziņot centralizēti, ja meitasuzņēmumiem dažādās dalībvalstīs ir dažādi saimnieciskās darbības veicēju reģistrācijas un identifikācijas (EORI) numuri?

- Principā OIM preces tiek attiecinātas uz OIM ziņotāju deklarētāju, izmantojot muitas dienestiem sniegto EORI numuru. Tas nozīmē, ka pēc noklusējuma OIM ziņojumi par dažādiem meitasuzņēmumiem (ar dažādiem EORI numuriem) tiks sagatavoti atsevišķi.
- Tomēr vienas un tās pašas daudz nacionālās korporācijas vairākas grupas vienības var iecelt vienu netiešo muitas pārstāvi, kas centralizēti izpilda muitas pienākumus un saistītos OIM pienākumus visām grupas vienībām.
- Iespējams arī, ka viens grupas uzņēmums darbojas kā netiešais muitas pārstāvis OIM precēm, ko importē visi pārējie grupas uzņēmumi. Tomēr joprojām ir spēkā vispārējais noteikums: netiešajiem muitas pārstāvjiem, kas darbojas kā deklarētāji un iesniedz OIM ziņojumus, ir jāpilda arī muitas pienākumi, kas saistīti ar precēm, uz kurām attiecas OIM ziņojums.

- Turklāt viena grupas vienība varētu iesniegt OIM ziņojumus kā pakalpojumu sniedzējs citām tās pašas daudznacionālās korporācijas grupas vienībām. Principā tas ir iespējams, bet (i) pārējās grupas vienības paliktu deklarētājas par to importētajām precēm un tādējādi joprojām būtu juridiski atbildīgas par OIM ziņojumu, un (ii) grupas vienībai, kas darbojas kā pakalpojumu sniedzējs, būtu jāiesniedz atsevišķs OIM ziņojums par katras grupas vienības importētajām precēm, ieskaitot tās pašas importētās preces.

26. Kādi ir ziņošanas pienākumi? Līdz kuram datumam man ir jāiesniedz ziņojums? [atjaunināts 19/07]

OIM pārejas periodā no 2023. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31.	JĀIESNIEDZ LĪDZ	MODIFIKĀCIJA IESPĒJAMA LĪDZ*
2023: oktobris - decembris	2024: 31. janvāris	2024: 31. jūlijs
2024: janvāris - marts	2024: 30. aprīlis	2024: 31. jūlijs
2024: aprīlis - jūnijs	2024: 31. jūlijs	2024: 30. augusts
2024: jūlijs - septembris	2024: 31. oktobris	2024: 30. novembris
2024: oktobris - decembris	2025: 31. janvāris	2025: 28. februāris
2025: janvāris - marts	2025: 30. aprīlis	2025: 31. maijs
2025: aprīlis - jūnijs	2025: 31. jūlijs	2025: 31. augusts
2025 jūlijs - septembris	2025: 31. oktobris	2025: 30. novembris
2025 oktobris - decembris	2026: 31. janvāris	2026: 28. februāris

Ziņojumā iekļauj regulas 35. pantā minēto informāciju:

- katra OIM preču veida kopējais daudzums;
- faktiskais kopējo iegulto emisiju daudzums;
- kopējās netiešās emisijas;
- oglekļa cena, kas izcelsmes valstī jāmaksā par importētajās precēs (tostarp attiecīgā gadījumā par attiecīgajiem prekursoriem) iegultajām emisijām, ņemot vērā jebkuru atlaidi vai cita veida kompensāciju, kas pieejama.

27. Tehnisku kļūdu dēļ es nevarēju iesniegt pirmo OIM ziņojumu iesniegšanas termiņā. Ko man darīt? [atjaunināts 08/08]

- Ja ziņotājs deklarētājs nevar iesniegt OIM ziņojumu iesniegšanas termiņā tehnisku kļūdu dēļ, ar OIM Pārejas perioda reģistra starpniecību var pieprasīt aizkavētu iesniegšanu.
- OIM pārskatiem par pirmajiem diviem pārskata periodiem (t. i., pārskatiem, kuru termiņš ir 2024. gada 31. janvāris un 2024. gada 30. aprīlis) OIM Pārejas periodā vairs nav pieejama opcija “pieprasīt atlikto iesniegšanu (tehniska kļūda)” (tā bija pieejama līdz 2024. gada 31. jūlijam).
- Attiecībā uz OIM ziņojumiem par trešo pārskata periodu (t. i., ziņojumiem, kuru termiņš ir 2024. gada 31. jūlijs) šī iespēja būs pieejama līdz 2024. gada 30. augustam. Pēc pieprasījuma iesniegšanas deklarētājiem ir 30 dienas, lai iesniegtu OIM ziņojumu.
- Saskaņā ar NKI ziņotājiem, kuriem, iesniedzot OIM ziņojumu, ir radušās tehniskas grūtības, netiks piemēroti nekādi sodi.
- Sīkāku informāciju par pieprasījuma aizkavēšanas pogu var atrast dokumentā “OIM - Pieprasīt atlikto iesniegšanas procesu deklarētājiem”, kas publicēts [OIM tīmekļa vietnes](#) sadaļā “Vadlīnijas”.

28. Es neiesniedzu OIM ziņojumu iesniegšanas termiņā. Kas notiks tagad?

- OIM ziņojuma neiesniegšana pārskata periodā ir [Īstenošanas regulas](#) pārkāpums. Ja OIM ziņojums netiek iesniegts, var tikt piemērotas sankcijas.
- Ja ziņotājs deklarētājs neiesniedz OIM ziņojumu iesniegšanas termiņā, NKI iesniedz iesniegšanas

pieprasījumu, izmantojot OIM pārejas reģistru. Ja ziņotājs deklarētājs nav reģistrēts, NKI sazināsies ar deklarētāju ārpus reģistra.

- Alternatīvi, lai iesniegtu OIM ziņojumu pēc termiņa beigām, deklarētājiem jāsaazinās ar tās dalīb nacionālo kompetento iestādi, kurā tie ir reģistrēti. Tas tiek darīts, izmantojot OIM pārejas reģistra pieprasījuma funkcionalitāti. Ja deklarētāji nav reģistrēti, tiem jāsaazinās ar valsts kompetentajām iestādēm, izmantojot kontaktpunktus, kas norādīti dokumentā “Pagaidu saraksts ar valsts kompetentajām iestādēm oglekļa ievērošanas mehānismā”, kurš publicēts [Komisijas OIM tīmekļa vietnē](#) sadaļā “Kur ziņot”.
- NKI sniedz deklarētājam atsauces numuru, kas deklarētājam ļaus izmantot OIM Pārejas reģistra funkcionalitāti "Pieprasīt novēlotu iesniegšanu (pieprasa NKI)". Pēc tam deklarētājam būs 30 dienas, lai iesniegtu ziņojumu.
- Sīkāku informāciju par pieprasījuma aizkavēšanas pogu var atrast dokumentā “OIM - Pieprasīt atlikto iesniegšanas procesu deklarētājiem”, kas publicēts [Komisijas OIM tīmekļa vietnes](#) sadaļā “Vadlīnijas”.

29. Es importēju ļoti nelielu daudzumu OIM preču. Vai šie produkti ietilpst OIM regulas darbības jomā?

- Nelielus importēto preču daudzumus, kas ietilpst OIM darbības jomā, var automātiski uzskatīt par atbrīvotiem no OIM regulas piemērošanas ar nosacījumu, ka tiek piemērots de minimis atbrīvojums. Šādā gadījumā nav ziņošanas pienākuma.
- De minimis atbrīvojums attiecas uz sūtījumiem, kuros OIM preču kopējā patiesā vērtība nepārsniedz 150 EUR. Tādēļ ir jāņem vērā visu OIM preču kopējā vērtība vienā sūtījumā, un, ja šī vērtība pārsniedz 150 EUR, tad de minimis atbrīvojums nav piemērojams. Ilustrācijai aplūkojiet šādus divus gadījumus:
 - 1. gadījums: Manā sūtījumā ir X preču, kas nav OIM preces, un katras nominālvērtība ir Y EUR. Tās netiek ņemtas vērā, piemērojot de minimis atbrīvojumu. Man ir arī viens portlandcements transporta konteiners, kas identificēts ar KN kodu (2523 21 00), kura vērtība nepārsniedz 150. Piemēro de minimis atbrīvojumu.
 - 2. gadījums: Manā sūtījumā ir X preču, kas nav OIM preces, un katras nominālvērtība ir Y EUR. Tās netiek ņemtas vērā, piemērojot de minimis atbrīvojumu. Es pārvadāju arī vienu tonnu baltā portlandcements (KN kods 2523 21 00) un vienu tonnu cita veida portlandcements (KN kods 2523 29 00). Katras OIM preces vērtība ir 120 EUR. OIM preču kopējā vērtība manā sūtījumā pārsniedz 150 EUR, tāpēc de minimis atbrīvojums nav piemērojams.

30. Ko uzskata par “sūtījumu”? [pievienots 19/07]

- Atsevišķs “sūtījums” ir produkti, kas ir:
 - a) nosūtīti vienlaikus no viena eksportētāja vienam saņēmējam; vai
 - b) uz kuriem attiecas vienots pārvadājuma dokuments, kas aptver to sūtījumu no eksportētāja līdz saņēmējam, vai, ja šāda dokumenta nav, vienots rēķins.
- Preces, ko viens un tas pats nosūtītājs nosūta vienam un tam pašam saņēmējam un kas tika pasūtītas un nosūtītas atsevišķi, pat ja tās pasta operatoram vai kurjerpasta pārvadātājam galamērķī tiek nogādātas vienā dienā, bet kā atsevišķi sūtījumi, būtu jāuzskata par atsevišķiem sūtījumiem. Tāpat preces, uz kurām attiecas viens un tas pats pasūtījums, ko izdarījusi viena un tā pati persona, bet kuras nosūtītas atsevišķi, būtu jāuzskata par atsevišķiem sūtījumiem. Tomēr šāda definīcija jāpiemēro, neskarot noteikumus, kas reglamentē muitas kontroli (UCC 46. pants). Muitas dienesti var veikt jebkuru kontroli, ko tie uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu muitas noteikumu ievērošanu.
- Tomēr jāatceras, ka saskaņā ar OIM regulas 27. pantu Komisija veic pasākumus, lai novērstu apiešanas praksi, kas ietver mākslīgu sūtījumu sadalīšanu sūtījumos, kuru vērtība nepārsniedz de minimis sliekšni 150 euro (sk. OIM regulas 27. panta 2.b punktu).

31. Esmu fiziska persona un esmu iegādājies OIM precis tiešsaistē personīgai lietošanai. Vēlāk es sapratu, ka šī prece tika importēta ES. Vai man ir jāievēro OIM ziņošanas pienākumi?

- OIM galvenokārt attiecas uz pamatmateriāliem un pamatmateriālu precēm, piemēram, tēraudu vai cementu, un tikai uz ierobežotu skaitu gatavo ražojumu. Ja sūtījumā esošo OIM preču kopējā patiesā vērtība nepārsniedz 150 EUR, piemēro de minimis atbrīvojumu.
- Otrkārt, privātpersonas parasti iegādājas preces no ES reģistrēta pārdevēja, kas preces importē ar kurjera starpniecību. Kurjers parasti iesniedz muitas deklarāciju pārdevēja vārdā, kurš OIM vajadzībām tiek uzskatīts par “deklarētāju ziņotāju”. Šādā gadījumā fiziskās personas nekur muitas deklarācijā neparādīsies, un OIM regula uz tām neattiecas. Tomēr jāņem vērā, ka, ja no muitas deklarācijas izriet, ka fiziskā persona ir importētājs un ka muitas pārstāvība ar kurjera starpniecību ir tieša, fiziskā persona ir atbildīga par OIM ziņošanas pienākumu izpildi.

32. Attiecīgajā pārskata ceturksnī neesmu importējis OIM preces. Vai man ir jāiesniedz OIM ziņojums?

- Ja attiecīgajā ceturksnī neesat importējis (t. i., izlaidis brīvam apgrozījumam) nekādas OIM preces, tad jums nav jāiesniedz OIM ziņojums par šo ceturksni.

33. Vai ir obligāti jāziņo par deklarēto OIM preču saistītajiem operatoriem/iekārtām?

- Parasti deklarētājiem, kas sniedz ziņojumus, ir obligāti jāsniedz informācija par operatoriem/iekārtām, kurās OIM preces ir ražotas.
- Atkāpjoties no šā noteikuma, ziņotāji deklarētāji var nolemt nesniegt šo informāciju par importu, kas noticis līdz 2024. gada 30. jūnijam, ja iegultās emisijas ir noteiktas, izmantojot citas metodes saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2023/1773 4. panta 3. punktu, tostarp standartvērtības, kuras Komisija ir darījusi pieejamas un publicējusi.
- Operatori/iekārtas nav obligāti jāpievieno OIM Pārejas reģistrā pieejamajam iekārtu/operatoru reģistram. Šī ir izvēles funkcija, kas paredzēta, lai atvieglotu slogu vairāku ziņojumu iesniegšanas gadījumā. Tāpēc datus par operatoriem/iekārtām var ievadīt tieši OIM ziņojumā, iepriekš tos neierakstot iekārtu/operatoru reģistrā.

34. Kā rīkoties, ja uzņēmējs, kas ražojis preces, importa brīdī vairs nepastāv?
[pievienots 19/07]

- Īstenošanas regulā nav iekļauta atkāpe attiecībā uz precēm, ko ražojuši uzņēmēji, kuri ir pārtraukuši pastāvēt. Tāpēc principā ir spēkā tie paši ziņošanas pienākumi, kas attiecas uz jebkuru citu OIM preču importu.
- Tomēr, ja deklarētājs nevar izpildīt ziņošanas pienākumus, jo operators vairs nepastāv, deklarētājs var izmantot datus par līdzīgu vai identisku preču emisijām un skaidri norādīt to kā papildu informāciju. Līdzīgu vai identisku preču definīciju var atrast Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 1. panta 14. punktā un 1. panta 4. punktā.
- Turklāt laukā, kas attiecas uz operatora nosaukumu un operatora ID, būtu jānorāda, ka operators vairs nepastāv. Pārskatīšanas procesa laikā Komisija un NKI var pārbaudīt šo paziņojumu patiesumu un, ja uzskata par nepieciešamu, var uzsākt labošanas procedūru.

Ziņošana: pienākumi un procedūras

35. Kāda ir Eiropas Komisijas loma pārejas periodā? [atjaunināts 19/07]

Pārejas periodā Komisijai būs šādi uzdevumi:

- Pārvaldīt OIM Pārejas reģistru.
- Pārskata OIM ziņojumus, ko snieguši pārskatu sniedzēji, un nosūta NKI to ziņojumu sarakstu, par kuriem tai ir pamats uzskatīt, ka tie neatbilst OIM noteikumiem.
- Uzraudzīt OIM īstenošanu, progresu un apiešanas riskus, kā arī analizēt OIM ietekmi uz eksportu, pakārtotajiem produktiem, tirdzniecības plūsmām un vismazāk attīstītajām valstīm (VAV).
- Sagatavot sekundāros tiesību aktus īstenošanas aktu veidā:
 - 2023. gada vidū par pārejas periodu (35. pants), ziņošanas pienākumiem un ziņošanas infrastruktūru.
 - 2024. gada vidū par deklarētāju pilnvarošanu (5. un 17. pants) un OIM reģistru (14. pants).
 - 2025. gada vidū īstenošanas akti par netiešajām emisijām (IV pielikums), verifikāciju (8. pants), verificētāju akreditāciju (18. pants), samaksāto oglekļa cenu (9. pants), informāciju muitai (25. pants), kontinentālo šelfu (2. pants), vidējo ETS cenu (21. pants), OIM deklarāciju (6. pants), metodiku (7. pants) un bezmaksas kvotām (31. pants).
- 2025. gada vidū sagatavot sekundāros tiesību aktus deleģēto aktu veidā par verificētāju akreditāciju (18. pants) un sertifikātu pārdošanu un atpirkšanu (20. pants). Vajadzības gadījumā Komisija sagatavos arī deleģētos aktus par valstīm, uz kurām attiecas atbrīvojums, noteikumus par elektroenerģiju un apiešanas novēršanu.
- Izveidot kopējo centrālo platformu, kurā notiks sertifikātu pārdošana un atpirkšana galīgajā periodā.

36. Kas ir valsts kompetentā iestāde (NKI)?

- Katra dalībvalsts ir izraudzījusies nacionālo kompetento iestādi (NKI), kas veiks Regulā (ES) 2023/956 noteiktās funkcijas un pienākumus. Īsāk sakot, valstu kompetentās iestādes ir atbildīgas par OIM ceturkšņa ziņojuma kvalitātes pārbaudi (ar Komisijas atbalstu) un vajadzības gadījumā iesaistās dialogā ar deklarētājiem. NKI galu galā nodrošina atbilstību OIM noteikumiem, un tās var piemērot sankcijas. Visbeidzot, sākot ar 2025. gadu, NKI piešķirs “atzītā OIM deklarētāja” statusu uz galīgo periodu.
- Valstu kompetento iestāžu saraksts tiek publicēts un pastāvīgi atjaunināts īpašā Komisijas OIM tīmekļa vietnē: [Oglekļa ievadkorekcijas mehānisms \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eia/declaration-registry). Kompetentā NKI ir tās dalībvalsts NKI, kurā reģistrēts deklarētājs, kas sniedz ziņojumus.

37. Vai OIM preču importētājiem ir jābūt “atzītiem”, lai pārejas periodā importētu OIM preces?

- Pārejas periodā OIM preču importētājiem nav nepieciešams tikt atzītiem, lai importētu šīs preces ES. Muita informēs OIM preču importētājus par viņu ziņošanas pienākumiem importēšanas brīdī.

38. Vai pārejas periodā pastāv pārbaudes pienākumi? [atjaunināts 19/07]

- Nē, ārējas neatkarīgas struktūras veikta pārbaude būs obligāta tikai no 2026. gada attiecībā uz ziņojumiem, kas balstīti uz faktiskajām vērtībām. Turpmākajos gados tiks pieņemti sekundārie tiesību akti galīgajam periodam, kuros tiks definēti noteikumi par emisiju verifikāciju, pamatojoties uz pārejas periodā no ES importētājiem iegūtajiem datiem.

39. Par kādām iegultajām emisijām jāziņo katrai OIM nozarei?

- Turpmākajā tabulā sniegts pārskats par konkrētajām emisijām un siltumnīcefekta gāzēm, uz kurām tās attiecas, un par to, kā tiek noteiktas tiešās un netiešās emisijas katrai nozarei, kas ietilpst OIM darbības jomā. Katras nozares īpatnības ir ņemtas vērā, izstrādājot metodes ziņošanai par šīm precēm un tajās iekļauto emisiju aprēķināšanai, vienlaikus atspoguļojot ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu:

Jautājums	OIM prece					
	Cements	Mēslošanas līdzekļi	Dzelzs/tērauds	Alumīnijs	Ūdeņradis	Elektroenerģija
Ziņošanas rādītāji	(par) preču tonnu					(par) MWh
Siltumnīcefekta gāzes	Tikai CO2	CO2 (plus slāpekļa oksīds dažiem mēslošanas līdzekļiem).	Tikai CO2	CO2 (plus perfluorogļūdeņraži (RFC) dažiem alumīnija izstrādājumiem).	Tikai CO2	Tikai CO2
Emisiju segums pārejas periodā	Tiešās un netiešās					Tikai tiešās
Emisiju segums galīgajā periodā	Tiešās un netiešās		Tikai tiešās, tiks pārskatīts			Tikai tiešās
Tiešo iegulto emisiju noteikšana	Pamatojoties uz faktiskajām emisijām, bet aplēses (tostarp standartvērtības) var izmantot līdz 100 % īpatnējo tiešo iegulto emisiju importam līdz 2024. gada 30. jūnijam (t. i., līdz 2024. gada 31. jūlijam jāiesniedz OIM ziņojumi) un līdz 20 % no komplekso preču importa kopējām īpatnējām iegultajām emisijām līdz 2025. gada 31. decembrim.					Pamatojoties uz standartvērtībām, ja vien nav izpildīti vairāki kumulatīvi nosacījumi.
Netiešo iegulto emisiju noteikšana	Pamatojoties uz faktisko elektroenerģijas patēriņu un standarta emisijas koeficientiem elektroenerģijai, ja vien nav izpildīti nosacījumi (t. i., tiešais tehniskais pieslēgums vai elektroenerģijas pirkuma līgums). Aprēķinus (tostarp standartvērtības) var izmantot līdz 100 % no īpatnējām netiešajām iegultajām emisijām importam līdz 2024. gada 30. jūnijam.					Nav piemērojams

40. Kāda informācija ziņotājiem būtu jāpieprasa no ražotājiem trešās valstīs, lai nodrošinātu, ka viņi var iesniegt ceturkšņa OIM ziņojumu?

- OIM deklarētājam OIM ziņojumā jāiesniedz informācija, kas ietverta [Īstenošanas regulas I pielikumā](#).
- Lai pārliecinātos, ka tā rīcībā ir visa prasītā informācija, deklarētājam, kas sniedz ziņojumus, no ražotāja jāpieprasa iepriekšminētās [Īstenošanas regulas IV pielikumā](#) iekļautā informācija. Komisijas dienesti ir apkopojuši šo informāciju neobligātā saziņas veidnē (Excel formātā), lai atvieglotu informācijas paziņošanu uzņēmējiem un importētājiem. Šī veidne ir pieejama Komisijas [tīmekļa vietnē](#).

41. Kādi dokumentu oriģināli jāiesniedz ceturkšņa OIM ziņojumā?

- Dokumenta oriģināls nav jāiesniedz. Ziņotājam deklarētājam ar OIM Pārejas perioda reģistra starpniecību jāiesniedz tikai informācija, kas nepieciešama ceturkšņa OIM ziņojumam.
- Saskaņā ar [Īstenošanas regulas](#) III pielikuma A.2. iedaļā izklāstīto iekārtu pārredzamības principu vismaz četrus gadus pēc pārskata perioda glabā pilnīgu un pārredzamu uzskaiti par visiem datiem, kas attiecas uz saražoto preču iegulto emisiju noteikšanu, tostarp nepieciešamos apliecināšanos dokumentus. Šos ierakstus var izpaust deklarētājam, kas sniedz ziņojumus. Šādus ierakstus var pieprasīt ES dalībvalstis, ja tiek pārskatīts ceturkšņa OIM ziņojums.

42. Esmu gan importētājs, gan netiešais muitas pārstāvis, kas aizpilda OIM ziņojumus citam importētājam. Vai man iesniegt vienu OIM ziņojumu vai divus atsevišķus OIM ziņojumus?

- Ziņotāji deklarētāji var darboties gan kā importētāji (uzņēmums A, kas importē tēraudu), gan kā netieši muitas pārstāvji (uzņēmums B, kas importē alumīniju). Šādā gadījumā deklarētājiem, kas sniedz ziņojumus, joprojām jāiesniedz viens ceturkšņa OIM ziņojums, kurā ietvertas visas OIM preces, par kurām tie ir veikuši muitas deklarāciju.

43. Kāda ir faktiskā “oglekļa cena”, par kuru man ir jāziņo?

- Kā norādīts [OIM regulā](#), oglekļa cena ir naudas summa, ko maksā trešā valstī saskaņā ar oglekļa emisiju samazināšanas sistēmu, kas var būt dažāda veida, piemēram, nodoklis, nodeva, maksa vai siltumnīcefekta gāzu emisiju tirdzniecības sistēmas emisijas kvotas, kas aprēķinātas par siltumnīcefekta gāzēm, uz kurām attiecas šāds pasākums un kuras izdalās preču ražošanas laikā.
- Pārejas periodā deklarētājiem ir jāziņo par faktisko oglekļa cenu, kas jāmaksā tajā jurisdikcijā, kurā OIM prece ir ražota. Galīgajā periodā šīs informācijas atklāšana dos importētājiem atlaidi, lai izvairītos no iegulto emisiju dubultas cenas noteikšanas.

44. Kas pārbaudīs iesniegto datu un ziņojumu pareizību?

- Pārejas periodā un saskaņā ar [Īstenošanas regulas](#) 11. pantu Komisija veiks pirmo OIM ziņojumu pārbaudi un nosūtīs valsts kompetentajai iestādei nepilnīgo vai aizdomīgo ziņojumu sarakstu (t. i., ja Komisijai būs pamats uzskatīt, ka tie neatbilst OIM regulas prasībām). Pēc tam kompetentā valsts iestāde lemj, vai uzsākt pārskatīšanu, kā arī iespējamo korekcijas procedūru, kas galu galā var novest pie sodiem.

45. Vai ir iespējams labot jau iesniegtu OIM ziņojumu? [atjaunināts 08/08]

- [Īstenošanas regulas](#) 9. panta 1. punkts paredz, ka jau iesniegtu OIM ziņojumu var labot vēl divus mēnešus pēc pārskata ceturkšņa beigām.
- Turklāt saskaņā ar [Īstenošanas regulas](#) 9. panta 3. punktu ziņotājs deklarētājs var pieprasīt un pamatot savu pieprasījumu labot OIM ziņojumu pēc šā termiņa beigām. Deklarētāji to var izdarīt, izveidojot pieprasījumu NKI OIM Pārejas reģistrā (sadaļā "Pieprasījumi"). Pēc tam NKI izvērtēs šo pieprasījumu un vajadzības gadījumā ļaus deklarētājam atkārtoti iesniegt OIM ziņojumu vai labot to pēc termiņa beigām. Koriģētā OIM ziņojuma atkārtota iesniegšana vai attiecīgā gadījumā labojums tiek veikts ne vēlāk kā mēnesi pēc tam, kad kompetentā iestāde to ir apstiprinājusi.
- Attiecībā uz pirmajiem diviem ceturkšņa ziņojumiem [Īstenošanas regulā](#) bija paredzēts ilgāks korekciju periods līdz trešā ceturkšņa ziņojuma iesniegšanas termiņam. Tas nozīmē, ka ziņojumus, kas bija jāiesniedz līdz 31. janvārim un 30. aprīlim, vēlāk varēja labot līdz 2024. gada 31. jūlijam.

46. Es vēlos labot OIM ziņojumu. Vai man nekavējoties labot atsevišķus informācijas elementus vai drīzāk apkopot labojumus un vēlāk iesniegt konsolidētu labojumu ziņojumu?

- Nav ierobežojumu attiecībā uz to, cik bieži drīkst mainīt ziņojumu atļautajā laika periodā.
- Tā kā Komisija ir sākusi analizēt ziņojumus, sākot ar 2024. gada februāri, piemēram, lai sagatavotu apkopotu statistiku, deklarētāji tiek aicināti atjaunināt informāciju, tiklīdz tā ir pieejama, pat ja pēc tam gaidāmas turpmākas izmaiņas.

47. Vai ziņojums jā sagatavo tikai angļu valodā, vai ir iespējams sagatavot ziņojumu arī citās valodās?

- Ziņošana ir iespējama visās 24 ES valodās.

Ziņošana: OIM Pārejas reģistrs

48. Kas ir OIM Pārejas reģistrs? [atjaunināts 19/07]

- Lai nodrošinātu efektīvu ziņošanas pienākumu izpildi, Komisija ir izstrādājusi elektronisku datubāzi, kurā tiks apkopota pārejas periodā iesniegtā informācija. OIM Pārejas reģistrs ir standartizēta un aizsargāta elektroniska datubāze, kas ietver kopīgus datu elementus ziņošanai pārejas periodā, kā arī nodrošina piekļuvi, lietu apstrādi un konfidencialitāti. OIM pārejas reģistrs ir pamats OIM reģistra izstrādei un izveidei saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 14. pantu.
- Ziņotāji deklarētāji var piekļūt OIM Pārejas reģistram, izmantojot šo saiti: <https://cbam.ec.europa.eu/declarant>

49. Kam tiks izmantots OIM Pārejas reģistrs?

- OIM Pārejas reģistrs nodrošina saziņu starp Komisiju, kompetentajām iestādēm, dalībvalstu muitas dienestiem un deklarētājiem.
- OIM Pārejas reģistrs netiks izmantots noteikumu izpildei, jo apkopotā informācija kalpos vienīgi datu analīzei un vākšanai pārejas periodā.

50. Vai OIM Pārejas reģistrs ir tas pats, kas ES muitas tirgotāju portāls?

- OIM Pārejas reģistrs deklarētājiem, kas sniedz ziņojumus, darbojas neatkarīgi no ES Muitas tirgotāju portāla (EUCTP). Tomēr esošie importētāji, kuri darbosies arī kā OIM deklarētāji, var izmantot savu esošo lietotāja kontu, ja ES dalībvalsts to atļauj. Atkarībā no dalībvalsts var būt nepieciešams pieprasīt īpašu piekļuvi OIM moduļim.

51. Vai tiks ievērota OIM Pārejas reģistrā kopīgoto datu konfidencialitāte?

- Saskaņā ar [OIM regulas](#) 14. pantu OIM reģistrā iekļautā informācija “ir konfidenciala, izņemot operatoru nosaukumus, adreses un kontaktinformāciju, kā arī iekārtu atrašanās vietu trešās valstīs”. [OIM regulas](#) 13. pantā un [Īstenošanas regulas](#) 15. pantā, kas nosaka ziņošanas pienākumus pārejas periodā, ir ietverts pienākums glabāt dienesta noslēpumu attiecībā uz valsts kompetentās iestādes iegūto informāciju.
- Daļa pieprasītās informācijas ir nepieciešama, lai pamatotu paziņoto emisiju līmeni, jo īpaši, ja ārēji un neatkarīgi verificētāji nav veikuši pārbaudi. Tomēr ir svarīgi arī paturēt prātā, ka daudzi dati, kurus importētājs var pieprasīt un kuri tiek uzskatīti par sensitīviem, nav obligāti. Piemēram, [Īstenošanas regulas](#) IV pielikumā ir iekļauta informācija par “ieteicamo iekārtu operatoru saziņu ar ziņotājiem deklarētājiem”, bet ir jāsniedz tikai I pielikumā iekļautā informācija. OIM pārejas reģistrs nosaka, kuri ir obligātie un neobligātie ieraksti.
- Neobligātajā Excel veidnē, ko operatori un importētāji var izmantot informācijas apmaiņai pārejas periodā, iekārtu operatoriem ir iespēja izlemt, vai tie vēlas dalīties ar pilnu, detalizētu informāciju (pēc

izvēles) vai tikai ar kopsavilkuma cilnēm, kas nepieciešamas OIM deklarācijas iesniegšanai. Pastāv zināma elastība, kas ļauj operatoriem neizpaust datus, kurus tie uzskata par sensitīviem. Pamatojoties uz šo pieredzi, Komisija apsvērs arī informāciju, kas galīgajā režīmā ir jāatklāj ziņojumos un ārējiem verificētājiem.

- Komisija galīgajā periodā apsver iespējas nodrošināt ražotājiem atsevišķu piekļuvi reģistram, lai tie varētu iesniegt informāciju tieši ar reģistra starpniecību, nedodot iespēju ziņotājiem deklarētājiem redzēt konkrēto informāciju.

52. Kā es varu reģistrēties kā deklarētājs un piekļūt OIM Pārejas reģistram?

- Ja komersanti plāno kļūt par OIM deklarētājiem, tiem jāsažinās ar tās dalībvalsts, kurā tie ir reģistrēti, nacionālo kompetento iestādi ("NKI"). Pagaidu nacionālo kompetento iestāžu saraksts tiek publicēts un pastāvīgi atjaunināts īpašā Komisijas OIM tīmekļa vietnē: [Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms \(europa.eu\)](http://oglekļa.ievedkorekcijas.mehānisms.europa.eu).
- Katrā dalībvalstī NKI ir atbildīga arī par to, lai pārskatu sniedzējiem tiktu nodrošināta piekļuve OIM Pārejas reģistram. Dažos gadījumos būs nepieciešams jauns īpašs OIM konts ar jauniem pieteikšanās datiem. Citos gadījumos var izmantot esošos kontus, lai piekļūtu pielāgotām sistēmām. Piemēram, Spānijas gadījumā piekļuve OIM Pārejas reģistram tiek nodrošināta tikai caur muitas domēnu. Lūdzu, sazinieties ar savu NKI, lai saņemtu sīkāku informāciju par pieteikšanās datiem jūsu gadījumā.
- Ja ziņotājs deklarētājs izmanto "OIM pakalpojumu sniedzēju", ir iespējams UUMDS sistēmā pieprasīt, lai NKI vienlaikus izveido visus lietotāju profilus (importētāju un "OIM pakalpojumu sniedzēju"). Kad lietotāja profili ir izveidoti UUMDS, importētājs darba devējs (EO) var deleģēt OIM deklarētāja piekļuvi pakalpojumu sniedzējam darbiniekam (EMPL).

53. Esmu importētājs, kas atrodas Šveicē vai EEZ (Norvēģija, Islande, Lihtenšteina). Kā es varu piekļūt OIM Pārejas reģistram?

- Uz OIM precēm, kas importētas Šveicē vai EEZ, neattiecas OIM ziņošanas pienākums. Šajās valstīs esošie importētāji nevar piekļūt OIM Pārejas reģistram.
- Tomēr ES Muitas savienībā importētās OIM preces ietilpst OIM regulas darbības jomā, un par tām ir jāziņo deklarētājam, kas sniedz ziņojumus. Ja OIM preču importētājs ES atrodas Šveicē vai EEZ, tad OIM deklarētājam ir jābūt importētāja nolīgtam netiešajam muitas pārstāvim. Ziņotājs deklarētājs būs tas, kurš saņems piekļuves akreditācijas datus OIM Pārejas reģistram.

54. Kādas OIM pārejas reģistra vides ir pieejamas?

- OIM ziņotājiem ir pieejama ražošanas un atbilstības OIM reģistra vide.
- Atbilstības vidi var izmantot kā testa vidi, lai iepazītos ar OIM ceturkšņa ziņojuma veidlapu un OIM reģistra lietotāja saskarni.
- Drošības apsvērumu dēļ katrā vidē ir nepieciešama atsevišķa reģistrācija (var izmantot vienu un to pašu e-pastu). Abās vidēs attiecīgā NKI ir tā, kas ziņotājiem deklarētājiem sniedz piekļuves informāciju.
- Saite uz ražošanas OIM Pārejas reģistru: <https://cbam.ec.europa.eu/declarant>
- Saite uz atbilstības OIM Pārejas reģistru: <https://conformance.cbam.ec.europa.eu/declarant>

55. Kas uzņēmumā, kas ir deklarētājs, kurš sniedz ziņojumus, var pieprasīt piekļuvi Pārejas reģistram?

- Jebkura fiziska persona, kas var pierādīt, ka pārstāv juridisku personu, var sazināties ar tās dalībvalsts NKI, kurā šī juridiskā persona ir reģistrēta, lai pieprasītu piekļuvi OIM reģistram kā OIM ziņotājs deklarētājs. NKI ir atbildīga par pieprasījumu leģitimitātes pārbaudi un OIM deklarētāja piekļuves atļauju piešķiršanu. Tā konta īpašnieks, kuram NKI piešķir OIM deklarētāja piekļuvi, ir atbildīgs par konta konfidencialitātes saglabāšanu un piekļuves deleģēšanu uzņēmuma papildu kontiem

(darbiniekiem).

56. Kas var aizpildīt OIM ziņojumu OIM Pārejas reģistrā par ziņotāju deklarētāju? [atjaunināts 19/07]

- Vienam un tam pašam EORI numuram var piesaistīt vairākus Pārejas reģistra lietotāju kontus, ja vien šie konti ir atbildīgā deklarētāja (t. i., importētāja vai netiešā muitas pārstāvja) darbinieku konti. Tomēr konkrēto OIM ceturkšņa pārskatu OIM pārejas reģistrā vienlaikus varēs rediģēt tikai viens lietotājs.
- Ziņotājs deklarētājs var deleģēt piekļuvi Pārejas reģistram “OIM pakalpojumu sniedzējam”, kas var aizpildīt OIM ziņojumu ziņotāja deklarētāja vārdā un uzdevumā. Deleģēšana šādos gadījumos notiek pēc deleģēšanas modeļa “Darba devējs - Darbinieks”, kur “Darba devējs” ir vai nu importētājs, vai netiešais muitas pārstāvis, bet “Darbinieks” ir “OIM pakalpojumu sniedzējs”. Ņemiet vērā, ka šajā gadījumā gan importētājs - darba devējs (EO), gan pakalpojumu sniedzējs - darbinieks (EMPL) lietotāji dalībvalstīm būs jākonfigurē UUM&DS, un importētājs būs atbildīgs par OIM deklarētāja piekļuves deleģēšanu (caur UUM&DS) “OIM pakalpojumu sniedzējam”. Tas nozīmē, ka tad, kad “OIM pakalpojumu sniedzējs” pieslēdzas OIM reģistram kā darbinieks, pakalpojumu sniedzējs izmanto tā importētāja EORI, kurš deleģējis piekļuvi.

57. Vai OIM Pārejas reģistram var piekļūt arī uzņēmumi, uz kuriem tieši neattiecas OIM?

- Nē, piekļuve OIM Pārejas reģistram ir tikai deklarētājiem, dalībvalstu kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un Eiropas Komisijai.

58. Kā jāaizpilda dati OIM Pārejas reģistrā?

- Ceturkšņa ziņojumi jāaizpilda par katru importētāju, par katru KN kodu un par katru iekārtu. Ir divi veidi, kā aizpildīt OIM Pārejas reģistra datus:
 - o Ziņotāji deklarētāji var manuāli aizpildīt datus tieši OIM Pārejas reģistra saskarnē.
 - o Alternatīvi ziņotāji var izmantot XML struktūru, lai augšupielādētu OIM ceturkšņa pārskatus. Pēc veiksmīgas XML faila augšupielādes tiks izveidots jauns ceturkšņa ziņojuma projekts, ko var iesniegt, izmantojot OIM reģistra lietotāja saskarni. Papildu XLS datne, ko var izmantot ceturkšņa ziņojuma aizpildīšanai, izmantojot XML, tika publicēta [Komisijas OIM tīmekļa vietnē](#).
- Ir obligātie un izvēles lauki. OIM Pārejas reģistrā obligātie lauki ir atzīmēti ar zvaigznīti (*). Obligātie lauki tiks norādīti arī papildu [XLS datnē](#).
- Sīkāka informācija par to, kā aizpildīt ziņojumu un kā izmantot XSD failu, atrodama [OIM Pārejas reģistra lietotāja rokasgrāmatā deklarētājiem](#).
- Ziņojuma projektu var saglabāt pat bez visiem obligātajiem elementiem. Tomēr, lai iesniegtu ziņojumu, ir jāiesniedz visi obligātie elementi.

59. Kāda informācija jāievada laukos “piemērojamā ziņošanas metodika” un “cita avota norāde”?

- Laukā “Piemērojamā ziņošanas metodika” ziņotāji tiek lūgti sniegt papildu informāciju par izmantotajām monitoringa un ziņošanas metodēm. Ja, piemēram, īpatnējo iegulto emisiju noteikšanai izmanto faktiskos datus par netiešajām un tiešajām emisijām, deklarētāji var norādīt, vai metodika ir balstīta uz aprēķiniem (standarta vai masas bilance) vai mērījumiem.
- Laukā “Cita avota norāde” deklarētājiem ir jāsniedz papildu informācija par emisijas faktora avotu. Tas var ietvert tīmekļa saiti uz publiski pieejamiem datiem vai citiem attiecīgiem avotiem.

Metodoloģija OIM preču iegulto emisiju aprēķināšanai pārejas periodā

60. Kāds ir attiecīgais laika periods iegulto emisiju aprēķināšanai? Vai var izmantot iepriekšējo gadu datus? [atjaunināts 19/07]

- Standarta ziņošanas periods, t. i., operatoru atskaites periods iegulto emisiju noteikšanai, ir kalendārais gads. Tomēr var būt pamatoti izmantot citus periodus (piemēram, finanšu gadu), ja tie nodrošina līdzīgu aptvērumu un aptver vismaz 3 mēnešus. Sīkāka informācija atrodama vadlīniju 4.3.4. iedaļā (ES importētājiem)/ 4.3.3. iedaļā (iekārtām ārpus ES).
- Ja operatori veic emisiju monitoringu, pamatojoties uz kalendāro gadu, tad tiem jāsāk emisiju monitorings saskaņā ar OIM metodoloģiju jau 2024. gadā, lai visi vajadzīgie dati būtu pieejami par 2024. gadā ražotajām un 2025. gadā importētajām precēm.
- Attiecībā uz OIM ziņojumu, kas jāiesniedz gada pirmajā ceturksnī, jāizmanto iepriekšējā gada dati. Gadījumos, kad šādi dati vēl nav pieejami līdz janvāra/februāra beigām, var izmantot iepriekšējā gada datus.
- Attiecībā uz krājumu vienībām skatīt jautājumu “Kā rīkoties ar krājumu vienībām, par kurām nav pieejami emisiju dati?”.

61. Kas ir vienkāršas un kompleksas preces?

- Ir divu veidu OIM preces - vienkāršas un kompleksas. “Vienkāršas preces” tiek ražotas no izejmateriāliem, kas saskaņā ar OIM ziņošanas metodoloģiju tiek uzskatīti par tādiem, kam ir nulles iegultās emisijas. Tāpēc vienkāršu OIM preču iegulto emisiju pamatā ir tikai tās emisijas, kas rodas to ražošanas laikā.
- Attiecībā uz "kompleksām precēm" ir jāiekļauj attiecīgo prekursoru emisijas, kas pašas ir iekļautas OIM darbības jomā, ja tās tiek izmantotas ražošanas procesā. Attiecīgie prekursori ir tās izejvielas, ko izmanto komplekso OIM preču ražošanā un kas pašas ir OIM preces. Cementa nozarē tipisks prekursora piemērs ir cementa klinkers, kas ir portlandcimenta galvenā sastāvdaļa.

62. Kas ir tiešās un netiešās emisijas?

- Tiešās emisijas ietver emisijas, kas rodas OIM preču ražošanas procesos, tostarp apkures un dzesēšanas procesā, neatkarīgi no apkures un dzesēšanas ražošanas vietas. Tas nozīmē, ka tad, ja apkures un dzesēšanas ražošana notiek ārpus iekārtām, radušās emisijas tiek uzskatītas par tiešajām emisijām.
- Netiešās emisijas ietver elektroenerģijas ražošanu, kas tiek patērēta OIM preču ražošanas laikā.
- Nosakot OIM preču tiešās un netiešās iegultās emisijas, tiek ņemtas vērā arī attiecīgo prekursoru iegultās tiešās un netiešās emisijas.
- Pārejas posmā monitoringa vajadzībām importētājiem ir jāziņo gan par tiešajām, gan netiešajām emisijām no visām precēm, kas ietilpst OIM darbības jomā. Noteiktajā posmā, kas sāksies 2026. gada 1. janvārī, OIM darbības joma attiecas tikai uz dzelzs/tērauda, alumīnija un ūdeņraža tiešajām emisijām, savukārt cementa un mēslošanas līdzekļu importētājiem būs jādeklarē gan tiešās, gan netiešās emisijas.

63. Kas ir “burbuļa pieeja” un kā tā darbojas?

- Ja iekārtā ražo kompleksu preci un tās prekursoru un ja šis prekursors tiek pilnībā izmantots kompleksās preces ražošanai, iekārtā var noteikt kopīgu (vienu) ražošanas procesa sistēmas robežu (sk. turpmākos skaidrojumus vadlīniju dokumentos).

64. Ja importēta OIM prece tiek ražota, izmantojot prekursorus no ES (piemēram, čugunu) - vai tas būtu jāņem vērā aprēķinā?

- Jā, nosakot iegulto emisiju daudzumu, jāņem vērā arī attiecīgie ES ražotie prekursori.
- Tomēr jāņem vērā, ka, ja prekursors ir radies ES ražošanas procesā, OIM ziņojumā var tikt atspoguļota arī ES jau samaksātā oglekļa cena. (Sīkāku informāciju par ziņojumu par faktiski samaksāto oglekļa

cenu atradīsiet Vadlīniju dokumenta par iekārtām ārpus ES 6.10. iedaļā).

65. Vai absorbcijas noteikumu var piemērot salikto preču iegulto emisiju aprēķināšanai? **[pievienots 19/07]**

- Nē. Absorbcijas noteikums ir noteikums, ko izmanto, lai noteiktu preces izcelsmi. Absorbcijas noteikums ļauj saglabāt noteiktas izcelsmes statusu starpproduktiem, kurus izmanto turpmākajās noteiktas izcelsmes preču ražošanas operācijās, un neņem vērā visu iepriekšējo nenoteiktas izcelsmes izejvielu daļu, ko satur starpprodukti, ja ir izpildīti noteikti nosacījumi. OIM precēs iegulto emisiju aprēķināšanai piemēro pavisam citus noteikumus.

66. Vai Eiropas Komisija oficiāli vai neoficiāli pārbaudīs alternatīvo metožu “līdzvērtību”?

- Pārejas periods ir mācību posms visiem, tostarp Komisijas dienestiem un valstu kompetentajām iestādēm. Ja alternatīvās metodes neatbilst [Īstenošanas regulas](#) 4. panta 2. punktā ietvertajiem standartiem, jo īpaši attiecībā uz importu pēc 2024. gada 30. jūnija, tad šādu aprēķina metodi var noraidīt. Valsts kompetentā iestāde uzsāktu dialogu ar deklarētāju, lai iegūtu precīzākus datus.

67. Kā nosaka netiešās emisijas OIM preču ražošanā?

- Netiešās emisijas nosaka, reizinot OIM preces ražošanai patērēto elektroenerģiju ar attiecīgo emisijas faktoru. Emisijas faktors var būt balstīts uz elektrotīklu vai atspoguļot faktisko emisijas faktoru.

68. Kādi emisijas faktori attiecībā uz elektroenerģiju būtu jāizmanto, lai noteiktu netiešās emisijas?

- Pārejas periodā standarta emisijas faktori elektroenerģijai ir balstīti uz Starptautiskās Enerģētikas aģentūras (SEA) datiem par piecu gadu vidējo rādītāju. Komisija tos sniedz katrai valstij OIM Pārejas perioda reģistrā.
- Kā alternatīvu var izmantot jebkuru citu izcelsmes valsts tīkla emisijas faktoru, ja tā pamatā ir publiski pieejami dati. Var izmantot gan elektroenerģijas emisijas faktoru, gan CO2 emisijas faktoru.
- Faktiskos elektroenerģijas emisijas faktorus var izmantot, ja pastāv tieša tehniska saikne starp elektroenerģijas ražošanas avotu un iekārtu, kas ražo OIM precī, vai ja elektroenerģijas ražotājs un patērētājs ir noslēguši elektroenerģijas pirkuma līgumu.

69. Vai uz tirgu balstītus sertifikātus (izcelsmes garantija, atjaunojamās enerģijas sertifikāti utt.) var izmantot, lai pamatotu faktisko emisijas faktoru izmantošanu?

- Pārejas periodā vispārējais noteikums attiecībā uz elektroenerģijas emisijas faktoru ir izmantot standartvērtības, ko nodrošinās Komisija. Tomēr faktiskos elektroenerģijas emisijas faktorus var izmantot, ja ir izpildīti attiecīgie nosacījumi (t. i., pastāv tieša tehniska saikne vai elektroenerģijas pirkuma līgums, kā paskaidrots iepriekš).
- Uz tirgu balstītus specifiskos emisiju faktorus, kas noteikti, piemēram, ar izcelsmes garantijām vai zaļajiem sertifikātiem, nevar izmantot, lai pamatotu faktisko emisiju faktoru izmantošanu.
- Sīkāka informācija ir atrodamā OIM [Īstenošanas regulas III pielikuma D.2. iedaļā un vadlīniju dokumentā par iekārtām ārpus ES, 6.7.3.2. iedaļā.](#)

70. Vai aprēķinā ir jāiekļauj emisijas no transportēšanas uz vietas?

- Ir iekļautas emisijas, kas rodas, transportējot uz konveijera lentēm, cauruļvados un izmantojot citas stacionāras iekārtas. Emisijas, kas rodas, izmantojot pārvietojamo tehniku (kravas automašīnas, iekrāvēji u. c.), nav iekļautas. Tie ir tādi paši noteikumi kā ES ETS.

71. Vai oglekļa uztveršanu un izmantošanu (CCU) / oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (CCS) var izmantot emisiju samazināšanai, lai noteiktu iegultās emisijas? **[atjaunināts 08/08]**

- Oglekļa uztveršana un izmantošana/saglabāšana (CCUS) ir tehnoloģijas, kas kļūst arvien pieejamākas tirgū, lai samazinātu oglekļa dioksīda emisijas. Šādus emisiju samazinājumus var ņemt vērā, nosakot OIM preču iegultās emisijas, ja ir izpildīti noteikti kritēriji. Šie nosacījumi ir izklāstīti [Īstenošanas regulas](#) III pielikuma B.8.2. iedaļā (norādījumu 6.5.6.2. iedaļā sniegti sīkāki skaidrojumi). Nosacījumi būtībā ir tādi, ka uztverto oglekļa dioksīdu izmanto tādu produktu ražošanai, kuros tas ir pastāvīgi ķīmiski saistīts, vai ka uztvertais oglekļa dioksīds tiek pārvietots uz ilgtermiņa ģeoloģiskās uzglabāšanas vietu.

32

72. Vai, aprēķinot iegulto emisiju daudzumu, var atskaitīt efektīvāku naftas ieguvi (EOR)? **[pievienots 19/07]**

- Efektīvāka naftas ieguve (EOR) galvenokārt ir tehnoloģija, ko izmanto, lai palielinātu naftas ieguvi. Procesā ievadīto CO₂ teorētiski varētu ņemt vērā, lai to atskaitītu iegulto emisiju aprēķinā, ja naftas ieguves vietā ir paredzēta ilgtermiņa ģeoloģiskā uzglabāšanas vieta un ja ir izpildīti noteikti kritēriji. Nosacījumi, kas ir identiski oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas (CCS) nosacījumiem, ir izklāstīti [Īstenošanas regulas](#) III pielikuma B.8.2. iedaļā (sīkāk skaidrojumi sniegti vadlīniju 6.5.6.2. iedaļā).

73. Vai ir pieņemami emisiju faktori no aprites cikla novērtējuma (ACN) / aprites cikla inventarizācijas datubāzēm?

- Nē, emisiju faktori no aprites cikla novērtējuma (ACN) / aprites cikla inventarizācijas datubāzēm netiek pieņemti, lai aprēķinātu iegultās emisijas OIM ziņojumā. Tomēr ņemiet vērā, ka līdz 2024. gada 30. jūnijam, t. i., līdz 2024. gada 31. jūlijam iesniedzamajiem ziņojumiem, par katru preču importu, par kuru deklarētājam nav visas informācijas, deklarētājs var izmantot citas metodes emisiju noteikšanai. Šajā ierobežotajā laikā var izmantot emisijas faktoros no aprites cikla novērtējuma (ACN)/dzīves cikla inventarizācijas datu bāzes. Turklāt, ja iegultās emisijas nosaka, izmantojot vienu no Īstenošanas regulas (ES) 2023/1773 4. panta 2. punktā aprakstītajām atbilstīgajām monitoringa un ziņošanas metodēm, un šajā metodē izmanto aprites cikla novērtējumos iegūtos emisijas faktoros, tas arī ir iespējams līdz 2024. gada beigām.
- Kā paskaidrots [Vadlīniju dokumenta ārpus ES esošajiem operatoriem](#) 6.2.1. iedaļā un 6-1. tabulā, iegulto emisiju jēdziens ir šaurāks nekā aprites cikla novērtējuma (ACN) un produkta oglekļa dioksīda pēdas (PCF) tvērums. Tāpēc, izmantojot emisiju faktoros no ACN datubāzēm, iegultās emisijas ir ievērojami pārvērtētas. Tas ir pretrunā ar OIM koncepciju, kuras mērķis ir atspoguļot emisijas, uz kurām attiecas ES ETS. Galīgajā posmā importētājiem būtu jānodod pārāk daudz OIM sertifikātu, ja tie izmantotu šos emisijas koeficientus.
- Tomēr nevar izslēgt iespēju, ka ACN datubāzu nodrošinātāji nākotnē izstrādās ar OIM saderīgas datu kopas. Iekārtu, kas ražo OIM preces, operatori varētu izmantot šādas datubāzes, ja datubāzes dokumentācija sniedz pierādījumus, ka sistēmas robežas, kas ir datubāzes vērtību pamatā, ir piemērotas OIM, jo operatori ir atbildīgi par pareizu datu paziņošanu.

74. Mans piegādātājs nesūta man nepieciešamo informāciju pirms ziņojuma iesniegšanas termiņa beigām. Ko man darīt? **[atjaunināts 08/08]**

- Ļoti svarīga ir laba sadarbība starp trešo valstu ražotājiem un ziņotājiem deklarētājiem. Komisija ir publicējusi norādījumus un veidnes, lai palīdzētu ražotājiem noteikt to OIM preču iegulto emisiju apjomu, kuras tie ražo valstīs ārpus ES.
- Galu galā ziņotāji deklarētāji ir atbildīgi par OIM ziņojumu pilnīgumu un pareizību. Ziņotāji

deklarētāji ir atbildīgi un tiem var piemērot sankcijas, ja tie nav izpildījuši OIM ziņošanas pienākumu un ja tie nav veikuši nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu pienākumu iesniegt pilnīgu un precīzu OIM ziņojumu, ievērojot korekcijas procedūru.

- Attiecībā uz importu no 2024. gada 1. jūlija deklarētājiem ir jāziņo par faktiskajām emisijām no katras ES importētās OIM preces. Ja deklarētājs nevar saņemt faktiskos emisiju datus no piegādātāja un izvēlas ziņot standartvērtības (ārpus 75. jautājumā skaidrotā kvantitatīvā ierobežojuma), OIM ziņojums būs nepareizs/nepilnīgs.
- Deklarētājiem, kas sniedz ziņojumus, jādara viss iespējamais, lai iegūtu faktiskos datus par emisijām no saviem OIM preču piegādātājiem vai ražotājiem. Ja deklarētājiem galu galā neizdodas iegūt datus par faktiskajām emisijām, tiem jāpierāda, ka tie ir veikuši visus saprātīgos pasākumus, jāizmanto OIM Pārejas perioda reģistra aile “komentāri”, lai sniegtu pamatojumu, un jāpievieno apliecinājoši dokumenti, kas apliecina neveiksmīgos centienus un veiktos pasākumus, lai iegūtu datus no piegādātājiem un/vai ražotājiem.
- NKI ir atbildīgas par to, lai novērtētu, vai pārskatu sniedzēji ir veikuši nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu pienākumu iesniegt pilnīgus un precīzus OIM pārskatus. Šajā kontekstā varētu ņemt vērā rūpīgi pamatotas grūtības, kas saistītas ar vajadzīgo datu par faktiskajām emisiju vērtībām iegūšanu no OIM preču ražotāja.
- Lemjot par sankcijām, NKI var ņemt vērā līdzekļus un resursus, ko deklarētāji, kas sniedz ziņojumus, ir faktiski veltījuši nesekmīgiem datu vākšanas centieniem, tostarp novērtējot šo līdzekļu un resursu atbilstību deklarētāja, kas sniedz ziņojumus, ekonomiskajam lielumam un kopējam OIM preču importa apjomam un tajos ietverto emisiju apjomam. NKI var ņemt vērā arī šo darbību atkārtēšanu un turpmākos pasākumus ar trešo valstu ražotājiem vai piegādātājiem, attiecīgo laikposmu un ilgumu.
- Ziņotājiem deklarētājiem vienmēr jāpierāda, ka tie ir veikuši visus pasākumus, ko no tiem var pamatoti sagaidīt, lai iegūtu no operatora vajadzīgos datus par faktiskajām iegulto emisiju emisijām, ņemot vērā arī to iekšējās operatīvās spējas un operatoru spēju noteikt faktiskās emisijas.

75. Kas ir standartvērtības? Kā tās darbojas? [atjaunināts 08/08]

- Attiecībā uz importu līdz 2024. gada 30. jūnijam (t. i., OIM ziņojumiem, kas jāiesniedz līdz 2024. gada 31. jūlijam) par katru preču importu, par kuru ziņotājam nav visas informācijas, ziņotājs deklarētājs var izmantot citas metodes emisiju noteikšanai, tostarp standartvērtības, kuras Komisija ir darījusi pieejamas un publicējusi (skatīt [TAXUD OIM tīmekļa vietni](#)). Tādējādi pirmajos trijos pārskata periodos bija iespējams izmantot standartvērtības ziņošanai pārejas periodā bez kvantitatīviem ierobežojumiem.
- Turklāt aplēstās vērtības (tostarp standartvērtības) var izmantot visam pārskata periodam attiecībā uz izejmateriāliem vai apakšprocesiem ar relatīvi nelielu ieguldījumu (t. i., < 20 %) komplekso preču kopējā iegulto emisiju apjomā.
- Citiem vārdiem sakot, tas nozīmē, ka importam līdz 2024. gada 30. jūnijam 100 % kopējo iegulto emisiju var noteikt, izmantojot standartvērtības. Pārējam pārejas periodam (t. i., importam no 2024. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 31. decembrim) var izmantot aplēstās vērtības, bet tiek piemērots kvantitatīvs ierobežojums: kompleksām precēm līdz 20 % no kopējām iegultajām emisijām, ņemot vērā visu ražošanas ķēdi, var noteikt, izmantojot aplēses (Komisijas sniegto standartvērtību izmantošana būtu uzskatāma par “aplēsi”).
- Līdz pārejas perioda beigām 2025. gadā Komisija, pamatojoties uz apkopotajiem datiem, novērtēs standartvērtības.
- Pārejas periodā būs tikai vispārējās standartvērtības (katram KN kodam OIM darbības jomā). Pēc tam galīgajā periodā būs pieejamas standartvērtības pa valstīm vai pat reģioniem.

76. Kā noteikt standartvērtības?

- ES Kopīgais pētniecības centrs (KPC) 2023. gada 29. septembrī publicēja [aplēses par siltumnīcefekta](#)

[gāzu emisiju intensitāti četrās energoietilpīgās nozarēs](#) - dzelzs un tērauda, mēslošanas līdzekļu, alumīnija un cementa - ES un tās galvenajās tirdzniecības partnervalstīs. Šis darbs sniedz zinātnisku atbalstu mehānisma īstenošanai, kā paredzēts [OIM regulā](#).

- KPC ziņojumā ir sniegtas vērtības, sadalot tiešās un netiešās emisijas. SEG emisiju aplēses ietver oglekļa dioksīdu, slāpekļa oksīdu (dažiem mēslošanas līdzekļiem) un perfluorogļūdeņražus (alumīnija precēm), kas saistīti ar [OIM regulas](#) I pielikumā uzskaitīto preču ražošanu. Aprēķinātās siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes (t. i., konkrēto iegulto emisiju) vērtības kalpoja par izejas datiem, nosakot standartvērtības pārejas periodam.
77. Līdz kuram brīdim ES importētājiem būs atļauts izmantot alternatīvas uzraudzības un ziņošanas metodes? **[atjaunināts 08/08]**
- Saskaņā ar [Īstenošanas regulu](#) pārejas periodam ir noteikta elastība: attiecībā uz importu līdz 2024. gada 31. decembrim ziņotāji deklarētāji var izmantot citas metodes, kas nodrošina līdzīgu pārklājumu un precizitāti, izmantojot a) oglekļa cenu noteikšanas sistēmu, b) obligāto emisiju monitoringa sistēmu vai c) emisiju monitoringa sistēmu iekārtā (4. panta 2. punkts).
 - Importam līdz 2024. gada 30. jūnijam (t. i., OIM ziņojumiem, kas jāiesniedz līdz 2024. gada 31. jūlijam) var izmantot jebkuru citu atsauces metodi, ieskaitot standartvērtības, ja ziņotājam nav visas nepieciešamās informācijas (sk. [Īstenošanas regulas](#) 4. panta 3. punktu). Attiecīgi ziņotāji deklarētāji līdz minētajam datumam var nolemt iesniegt papildu metodes pēc savas izvēles. Pēc tam šīs metodes izvērtēs Komisijas dienesti, lai pielāgotu OIM ziņošanas metodoloģiju galīgajam posmam.
78. Kā būtu jāuzskaita emisijas, kas rodas biomasas izmantošanas rezultātā?
- OIM metodoloģija atbilst tiem pašiem noteikumiem kā ES ETS.
 - Ja biomasu tiek izmantota kā procesa izejviela (piemēram, ja kokogles izmanto kā reducējošu vielu domnu krāsnī vai elektrodu ražošanā), emisijas no biomasas izmantošanas netiek ņemtas vērā (“nulles vērtējums”).
 - Ja biomasu (cieta, šķidra vai gāzveida) tiek izmantota kā kurināmais (t. i., enerģijas ieguvei), emisijas tiek uzskaitītas, ja vien biomasu neatbilst Atjaunojamo energoresursu direktīvas (ES) 2018/2001 attiecīgajiem ilgtspējības un siltumnīcefekta gāzu ietaupījuma kritērijiem. Piemērojamie kritēriji ir atkarīgi no izmantotās biomasas veida.
 - Sīkāka informācija ir sniegta D pielikumā pie Vadlīnijām iekārtu operatoriem ārpus ES.
79. Kā aprēķinos jārikojas ar zīmēm aiz komata un noapaļošanu?
- Visi “būtiskie” cipari (saskaņā ar mērījumu nenoteiktību) jā saglabā visā aprēķina laikā.
80. Vai iegulto emisiju aprēķināšanai jāizmanto importēto OIM preču bruto svars vai neto svars?
- Preces, uz kurām attiecas OIM un kuras tiek importētas Savienības muitas teritorijā, mēra neto svarā. Tādējādi arī OIM preču iegulto emisiju aprēķināšanai jāizmanto neto svars.
81. Kā rīkoties ar krājumu vienībām, par kurām nav pieejami dati par emisijām? **[atjaunināts 08/08]**
- Šādu krājumu pozīciju iegultās emisijas importam līdz 2024. gada 30. jūnijam var aplēst, izmantojot Eiropas Komisijas publicētās standartvērtības.
 - Par importu pēc 2024. gada 30. jūnija ir jāziņo faktiskie dati. Ja trūkst datu par vecām rezerves daļām vai krājumiem, var iesniegt datus par līdzīgām vai identiskām precēm.

82. Ja iekārtu vienlaicīgi izmanto vairāki ražošanas procesi, kā attiecināt emisijas no šīs iekārtas uz katru ražošanas procesu?

- Visas ievades, izvades un atbilstošās emisijas iekārtā būtu jāattiecina uz ražošanas procesu, ja vien tās nav saistītas ar kādu precī, kas nav OIM.
- Kopumā attiecīgās iekārtas attiecīgās emisijas 100 % apmērā jāiekļauj OIM preču ražošanas procesos un, attiecīgā gadījumā, jebkuras OIM precēm, kas nav OIM preces.
- Iekārtai ar vairākiem attiecīgiem ražošanas procesiem, ja ir attiecināmas kopīgas iekārtas, kopīgas “avotu plūsmas” vai kopīgi emisiju avoti, ievadi, izvadi un emisijas jāattiecina uz dažādiem ražošanas procesiem ar attiecīgu daļu. Piemēram, ja iekārta ražo attīrītu ūdeni un 60 % no šī ūdens tiek izmantoti OIM preces ražošanai, tad 60 % no tiešajām un netiešajām emisijām, kas saistītas ar ūdens attīrīšanu, ir attiecināmas uz OIM preces ražošanu.

83. Vai, nosakot darbības līmeni, ir jāņem vērā pārdodamie nespecifiskie produkti?

- Ja nespecifiskais produkts ir pārdodams, tas jāiekļauj darbības līmenī, ja tas atbilst KN kodiem, kas attiecas uz ražošanas procesa OIM preču kategoriju (kā uzskaitīts [Īstenošanas regulas \(ES\) 2023/1773 II pielikumā](#)).

Cements

84. Vai OIM darbības jomā cements ir definēts kā kompleksa prece?

- Jā. Cements ir definēts kā kompleksa prece OIM darbības jomā, jo klinkers ir cementa prekursors un pats klinkers ir OIM darbības jomā.

Mēslošanas līdzekļi

85. Vai mēslojuma ražošanā notiekošās eksotermiskās ķīmiskās reakcijas tiek uzskaitītas kā tiešās emisijas?

- Ja reakcijas rezultātā rodas CO₂, piemēram, oksidējoties organiskajām ķīmiskajām vielām, un CO₂ tiek emitēts, to uzskaita kā tiešās emisijas.
- Arī emisijas, kas rodas, pārveidojot dabasgāzi par ūdeņradi, tiek uzskatītas par tiešajām emisijām.

86. Vai urīnvielā saistīto CO₂ var uzskatīt par negatīvu emisiju?

- Nē. Saskaņā ar ES ETS urīnvielas saistītais CO₂ netiek uzskatīts par negatīvu emisiju. Tāpēc, lai ziņotu par emisijām saskaņā ar OIM, atlaides par urīnvielā saistīto CO₂ netiek piemērotas. Tas nozīmē arī to, ka amonjaka ražošanā radītais CO₂, kas pārvietots uz urīnvielas ražošanu, tiek uzskatīts par emisiju, kas saistīta ar amonjaka ražošanu.

Elektroenerģija kā OIM prece

87. Kas ir OIM ziņotājs deklarētājs par elektroenerģijas importu?

[atjaunināts 16/07]

- Parasti OIM ziņotājs deklarētājs ir persona, kas iesniedz muitas deklarāciju. Tāpat kā attiecībā uz citām OIM precēm, ārpus ES reģistrētiem importētājiem jāieceļ netiešais pārstāvis OIM ziņošanas pienākumu izpildei. Pastāv arī iespēja iecelt pakalpojumu sniedzējus OIM ziņošanas vajadzībām, taču tas neatbrīvo importētājus (vai, attiecīgā gadījumā, netiešos pārstāvjus) no atbildības.
- Saskaņā ar [OIM regulas](#) 5. panta 4. punktu, ja pārvades jauda elektroenerģijas importam tiek piešķirta, izmantojot tiešu jaudas piešķiršanu, persona, kurai jauda ir piešķirta importam un kura norāda šo jaudu importam, galīgajā periodā tiek uzskatīta par atzīto OIM deklarētāju dalībvalstī, kurā persona ir deklarējusi elektroenerģijas importu muitas deklarācijā.

88. Kāda ir atšķirība starp elektroenerģijas emisijas faktoru un CO₂ emisijas faktoru?

- Elektroenerģijas emisijas faktors ir vidējais svērtais emisijas faktors visiem elektroenerģijas ražošanas avotiem (tostarp kodolenerģijas un atjaunojamiem avotiem) ģeogrāfiskajā apgabalā (piemēram, trešā valstī, trešo valstu grupā vai reģionā trešās valsts teritorijā). Turpretī CO₂ emisijas faktors ir vidējais svērtais emisijas faktors tiem elektroenerģijas ražošanas avotiem, kuru pamatā ir fosilā kurināmā sadedzināšana. Tas nozīmē, ka CO₂ emisijas koeficients vienmēr ir lielāks nekā elektroenerģijas emisijas koeficients tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā,
- Pārejas periodā, lai noteiktu elektroenerģijas kā OIM preces īpatnējās tiešās iegultās emisijas, kā standartmetodi izmanto elektroenerģijas CO₂ emisijas faktoru. Turpretī, lai noteiktu īpatnējās netiešās emisijas OIM precēm, kas nav elektroenerģija, izmantojot standartmetodi, tiek izmantots elektroenerģijas emisijas faktors.

89. Kādi CO₂ emisiju faktori būtu jāizmanto?

- Importētās elektroenerģijas standartvērtības tiek noteiktas trešajai valstij, trešo valstu grupai vai reģionam trešā valstī, pamatojoties uz Komisijas rīcībā esošajiem labākajiem datiem. Pārejas perioda standartvērtības ir CO₂ emisiju faktori katrai valstij, pamatojoties uz Starptautiskās Enerģētikas aģentūras (SEA) datiem par 5 gadu vidējo rādītāju. Komisija tos sniedz OIM Pārejas perioda reģistrā.
- Ja nav pieejama konkrēta standartvērtība, izmanto ES noteikto CO₂ emisijas faktoru. Tā arī ir balstīta uz SEA datiem un sniegta, izmantojot OIM Pārejas perioda reģistru.
- Ja ziņotājs deklarētājs iesniedz pietiekamus pierādījumus, kas balstīti uz oficiālu un publiski pieejamu informāciju, lai pierādītu, ka piemērojamais CO₂ emisijas faktors ir zemāks par vērtībām saskaņā ar iepriekš minētajiem punktiem, ziņotājs deklarētājs var noteikt CO₂ emisijas faktoru, pamatojoties uz [Īstenošanas regulā](#) noteikto metodi.

90. Kādas ir prasības ziņot par faktiskajām iegultajām elektroenerģijas emisijām, tā saukto “nosacītību”?

- Var izmantot datus par konkrētas elektroenerģijas ražošanas iekārtas faktiskajām emisijām, ja ir izpildīti [OIM regulā](#) (IV pielikuma 5. punkts) noteiktie kritēriji (tā saukta “nosacītība”).
- Jāievēro šādi nosacījumi, ņemot vērā, ka kritēriji ir kumulatīvi.
 - Elektroenerģijas daudzums, par kuru tiek pieprasīta faktisko iegulto emisiju izmantošana, ir ietverts elektroenerģijas pirkuma līgumā starp atzīto OIM deklarētāju un elektroenerģijas ražotāju, kas atrodas trešā valstī;
 - Iekārta, kas ražo elektroenerģiju, ir vai nu tieši savienota ar Savienības pārvades sistēmu, vai arī var pierādīt, ka eksporta laikā nevienā tīkla punktā starp iekārtu un Savienības pārvades sistēmu nebija fiziskas tīkla pārslodzes;
 - Iekārta, kas ražo elektroenerģiju, neizdala vairāk par 550 gramiem fosilā kurināmā izcelsmes CO₂ uz vienu kWh elektroenerģijas;
 - Elektroenerģijas daudzumu, par kuru tiek apgalvots, ka tiek izmantotas faktiskās iegultās emisijas, visi atbildīgie pārvades sistēmas operatori izcelsmes valstī, galamērķa valstī un attiecīgā gadījumā katrā tranzītvalstī ir stingri nominējuši piešķirtajai starpsavienojuma jaudai, un nominētā jauda un iekārtas saražotā elektroenerģija attiecas uz vienu un to pašu laika periodu, kas nav ilgāks par vienu stundu.

91. Vai, ziņojot par elektroenerģiju OIM, tiek ņemts vērā tranzīts caur valstīm, kas nav ES dalībvalstis?

- Attiecībā uz elektroenerģiju kā OIM precī attiecīgā trešā valsts ir valsts, kurā elektroenerģija ir ražota. OIM ziņojumā neņem vērā tranzīta valsts emisijas faktoru.

92. Kuras ir sistēmas robežas, lai noteiktu elektroenerģijas iegulto emisiju?
- Ziņojumos tiek ņemtas vērā tikai tiešās CO₂ emisijas elektroenerģijas ražošanas laikā. Piemēram, netiek ņemtas vērā ar vēja turbīnu ražošanu un uzstādīšanu saistītās augšupējās emisijas.

Ūdeņradis

93. Kāda ir saikne starp ūdeņradi kā OIM precī un Atjaunojamo energoresursu direktīvu (ES) 2018/2001 (“RED II”)?
- [Īstenošanas regulā](#) ir noteikts, ka “ja ražotais ūdeņradis ir sertificēts atbilstoši Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2023/1184(1) prasībām, var izmantot nulles emisijas faktoru elektroenerģijai.” (II pielikuma 3.6. iedaļa). Tas nozīmē, ka ūdeņraža kā “RFNBO” (nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas) sertifikāciju saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu direktīvu var izmantot, lai pierādītu nulles netiešās emisijas, un nav nepieciešama dubulta sertifikācija.
 - Ja šāda sertifikācija nav veikta, netiešās emisijas jānosaka saskaņā ar [Īstenošanas regulas](#) III pielikumu.

Dzelzs un tērauds

94. Vai, aprēķinot tērauda izstrādājumu iegulto emisiju, robežaprēķinā tiek iekļauti palīgprocesi, piemēram, kaļķu ceplī vai koksa krāšņu iekārtas?
- Sistēmas robežas katrai apkopotajai preču kategorijai ir atrodamas [Īstenošanas regulas \(ES\) 2023/1773 III pielikumā](#).
 - Kaļķu ceplī un koksa krāšņu iekārtas nav iekļautas dzelzs un tērauda ražošanas sistēmas robežās. Tas ir tāpēc, ka šo iekārtu produkcija (t. i., kaļķi un kokss) pati par sevi nav OIM preces. Līdz ar to, aprēķinot īpatnējās iegultās emisijas, arī kaļķi un kokss netiek uzskatīti par prekursoriem.
95. Vai dzelzsrūdas granulas ietilpst OIM darbības jomā?
- Jā. Dzelzs rūdas granulas atbilst KN kodam 2601 12 00 “Aglomerētas dzelzs rūdas un koncentrāti, izņemot grauzdētus dzelzs pirītus”. Tās tiek uzskatītas par prekursoru (“aglomerētu rūdu”) čuguna vai tieši reducētās dzelzs (TRD) ražošanā.
96. Vai mēs varam sadalīt tērauda objektu vairāk nekā vienā iekārtā?
- [atjaunināts 19/07]**
- Ir iespējams sadalīt objektus dažādās iekārtās. Iekārtu sadalīšana atsevišķos ražošanas procesos pat ir obligāta, ja vienā iekārtā ir dažādi ražošanas ceļi.
 - Turklāt iekārtu sadalīšana ir īpaši noderīga detalizētākai un pārredzamākai uzraudzībai. Piemēram, koksa krāsnis un kaļķu ražotni var būt lietderīgi uzskatīt par atsevišķām iekārtām, jo tās netiktu ieskaitītas saražotā tērauda iegultajās emisijās.
 - Saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 2023/1773 monitoringa noteikumiem iekārtu sadalījumam nevajadzētu radīt atšķirīgus tērauda izstrādājumu galīgo iegulto emisiju rezultātus, jo OIM metodoloģijā prekursori ir pilnībā ņemti vērā.
97. Kas jāaizpilda OIM ziņojuma laukā “tēraudlietuves identifikācijas numurs”?
- “Tērauda iekārtas identifikācijas numurs”, kas pazīstams arī kā “karstuma numurs”, principā norāda iekārtu/lietuvi, no kuras tērauda izstrādājums nācis. Ja ir daudz dažādu karstuma numuru, iesakām atstāt komentāru. Tomēr, ja ir tikai daži karstuma numuri, tos visus var aizpildīt laukā.
 - Ņemiet vērā, ka, lai gan mēs aicinām jūs sniegt šo informāciju, “tēraudlietuves identifikācijas numurs” ir izvēles lauks.

Alumīnijs/tērauds

98. Vai alumīnija/tērauda izstrādājumu īpatnējās iegultās emisijas būtu jānosaka atsevišķi dažādām sakausējumu šķirām?

- Specifiskās iegultās emisijas parasti nosaka katrai apkopotajai preču kategorijai, ja vien iekārtā netiek izmantoti dažādi ražošanas ceļi. Apkopotās preču kategorijas var ietvert preces ar dažādiem KN kodiem. Vienā un tajā pašā KN kodā legējošo elementu saturs vai izejmateriālu lūžņu īpatsvars var atšķirties. Tomēr par iegultajām emisijām pārejas periodā var ziņot pa apkopotajām preču kategorijām.
- Operatori var brīvprātīgi izvēlēties detalizētāku specifisko iegulto emisiju noteikšanu konkrētām precēm vai preču grupām.

Muita

99. Vai importētājs var izmantot dažādus muitas pārstāvjus muitas deklarācijai un OIM ziņojumam? [atjaunināts 08/08]

- Attiecībā uz pārejas periodā piemērojamām ziņošanas prasībām [OIM regula](#) (5. pants) paredz iespēju OIM preču importētājiem iecelt tiešos vai netiešos muitas pārstāvjus Savienības Muitas kodeksa 18. panta izpratnē (šajā sakarā skatīt Regulu Nr. 952/2013);
 - Tiešās pārstāvības gadījumā ES reģistrētam importētājam tiktu piemēroti OIM pienākumi, bet tiešais muitas pārstāvis iesniedz muitas deklarāciju importētāja vārdā un uzdevumā.
 - Ja ES reģistrēts importētājs ieceļ netiešu muitas pārstāvi un tas tam piekrīt, ziņošanas pienākumi attiecas uz šādu netiešu muitas pārstāvi.
 - Ja importētājs nav reģistrēts ES dalībvalstī, ziņošanas pienākumi jebkurā gadījumā attiecas uz netiešo muitas pārstāvi.
- Importētājam nevar būt vairāki netiešie muitas pārstāvji attiecībā uz OIM precēm, uz kurām attiecas viena muitas deklarācija.
- ES dalībvalstī reģistrētam importētājam būtu iespējams izmantot tiešo muitas pārstāvi, lai izpildītu muitas pienākumus, un nolīgt pakalpojumu sniedzēju, lai ievadītu OIM ziņošanas datus OIM Pārejas reģistrā. Šim nolūkam importētājs deleģē piekļuvi Pārejas reģistram šim pakalpojumu sniedzējam, kurš importētāja vārdā un uzdevumā aizpilda OIM ziņojumu. Šādos gadījumos deleģēšana notiek pēc deleģēšanas modeļa “darba devējs - darbinieks”, kur “darba devējs” ir importētājs vai netiešais muitas pārstāvis, bet “darbinieks” ir pakalpojumu sniedzējs. Ņemiet vērā, ka šajā gadījumā gan importētājs - darba devējs (EO), gan pakalpojumu sniedzējs - darbinieks (EMPL) lietotāji dalībvalstīm būs jākonfigurē UUM&DS, un importētājs būs atbildīgs par OIM deklarētāja piekļuves deleģēšanu (caur UUM&DS) pakalpojumu sniedzējam. Tas nozīmē, ka tad, kad “OIM pakalpojumu sniedzējs” pieslēdzas OIM reģistram kā darbinieks, tiek izmantots tā importētāja EORI, kurš deleģējis piekļuvi. Kad “OIM pakalpojumu sniedzējs” tādējādi iegūst piekļuvi Reģistram, izmantojot importētāja EORI numuru, un kad tiek iesniegts šā importētāja OIM ziņojums, importētājs jebkurā gadījumā paliek ziņotājs deklarētājs un tādējādi ir juridiski atbildīgs par OIM saistībām.
- Importētājam, kas reģistrēts ārpus ES, netiešais muitas pārstāvis būs atbildīgs gan par muitas deklarāciju, gan par OIM deklarāciju.

100. Kas notiek, ja netiešais muitas pārstāvis nepiekrīt pildīt OIM ziņošanas pienākumus?

- Tas ir iespējams tikai tad, ja importētājs ir reģistrēts ES. Turpretī, ja importētājs nav reģistrēts ES, importētājam jāieceļ netiešais muitas pārstāvis, kuram jāpilda OIM ziņošanas pienākumi.
- [Īstenošanas regulas](#) 8. panta 3. punktā noteikts, ka gadījumos, kad netiešie muitas pārstāvji nepiekrīt pildīt OIM ziņošanas pienākumus, tie informē importētāju par pienākumu ziņot.
- Lai atvieglotu OIM ieviešanu, turpmāk tekstā ievietotajā lodziņā ir sniegts orientējošs un nesaistošs

paraugs, ko netiešie muitas pārstāvji var izmantot kā pamatu, lai informētu importētājus par savu lēmumu neizpildīt iepriekš minētos ziņošanas pienākumus OIM vajadzībām.

Paziņojuma veidne

No netiešiem muitas pārstāvjiem importētājiem

No: *Netiešā muitas pārstāvja nosaukums un adrese*

Kam: *Importētāja nosaukums un adrese*

Datums: *Datums:*

Cienījamā kundze/godātais kungs!

Pēc Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Regulas (ES) 2023/956, ar ko izveido oglekļa ievadkorekcijas mehānismu (OIM), pieņemšanas OIM sāka piemērot ar pārejas periodu no 2023. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim. Noteikumi, kas piemērojami OIM ziņošanas pienākumiem šajā pārejas periodā, ir izklāstīti Komisijas 2023. gada 17. augusta Īstenošanas regulā (ES) 2023/1773.

Saskaņā ar regulas 32. pantu un Komisijas Īstenošanas regulas 8. panta 3. punktu netiešie muitas pārstāvji, kuri nepiekrīt OIM ziņošanas pienākumu izpildei, paziņo importētājiem par to pienākumu ievērot šo regulu. Šajā paziņojumā iekļauj šīs regulas 33. panta 1. punktā minēto informāciju.

Informēju Jūs par savu lēmumu nepildīt OIM ziņošanas pienākumus, kas noteikti OIM regulas 33. un 35. pantā. Informēju Jūs, ka Jūsu kā importētāja pienākums ir ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc attiecīgā ceturkšņa beigām iesniegt ziņojumu ("OIM ziņojums"), kas satur informāciju par precēm, kuras Jūs importējat ES attiecīgajā kalendārā gada ceturksnī. Šis ziņojums jāiesniedz OIM Pārejas reģistrā (<https://OIM.ec.europa.eu/declarant>).

Aicinu Jūs sazināties ar tās dalībvalsts nacionālo kompetento iestādi OIM vajadzībām (NKI), kurā Jūs esat reģistrēts, lai iegūtu papildu informāciju par OIM ziņošanas pienākumiem. Attiecīgu informāciju par OIM var atrast arī Eiropas Komisijas īpašajā tīmekļa vietnē (sk: <https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanisms>).

Ar cieņu,

101. Vai tiešais muitas pārstāvis var būt OIM deklarētājs ES teritorijā reģistrētiem uzņēmumiem?

- ES importētāji patiešām var iecelt tiešos vai netiešos muitas pārstāvjus. Tomēr attiecībā uz OIM ziņošanu (saskaņā ar OIM regulu un Īstenošanas regulu) pienākumi ir vai nu importētājam, vai tā netiešajiem pārstāvjiem, ja tie tam piekrīt (sk. Regulas (ES) Nr. 2023/956 32. pantu par pārejas periodu).
- Pat tad, ja importētājs iecel tiešo muitas pārstāvi, šis importētājs joprojām ir atbildīgs par OIM ziņošanas pienākumiem. Citiem vārdiem sakot, importētājs joprojām ir deklarētājs OIM vajadzībām.

- Nekas neliedz importētājiem iecelt pakalpojumu sniedzējus, kas var palīdzēt viņiem sagatavot un iesniegt OIM ziņojumus praksē, bet atbildība par OIM ziņošanas pienākumu ievērošanu pat šādos gadījumos gulstas uz importētājiem vai, attiecīgā gadījumā, uz netiešajiem pārstāvjiem.

102. Mans uzņēmums ir reģistrēts vienā ES dalībvalstī, bet importē OIM preces caur vairākām dalībvalstīm. Vai man vajadzētu apkopot visus šos importētos datus vienā atsevišķā ceturkšņa ziņojumā?

- Pārejas periodā OIM deklarētājs ir atbildīgs par ceturkšņa OIM ziņojumu iesniegšanu, kas satur informāciju par visu importēto OIM preču iegultajām emisijām. OIM preces tiek attiecinātas uz OIM deklarētāju, izmantojot muitas dienestiem sniegto EORI numuru. Šajā scenārijā ir iesaistīts tikai viens uzņēmums ar vienu EORI numuru. Tāpēc ceturkšņa OIM ziņojumā jāapkopo informācija par visu šā uzņēmuma importēto OIM preču iegulto emisiju, pat ja preces importētas dažādās dalībvalstīs.
- Lūdzu, ņemiet vērā, ka importētāji var nolemt iecelt netiešo muitas pārstāvi, kuram, ja tas piekrīt pildīt ziņošanas pienākumu, OIM preču importēšanas laikā būs jāsniedz savs EORI numurs un jāuzņemas OIM saistības importētāja vietā attiecībā uz tām precēm, kuras importējis netiešais muitas pārstāvis.

103. Kura ir attiecīgā valsts kompetentā iestāde, ja importētājs ir ārvalstīs reģistrēta uzņēmuma filiāle un abiem ir viens un tas pats EORI numurs?

[pievienots 16/07]

- Ja mātesuzņēmums ir juridiska persona ar galveno mītni valstī, kas nav ES dalībvalsts, un tam ir vairākas vienības dažādās ES dalībvalstīs, no kurām neviena nav “persona” Regulas (ES) 2023/956 3. panta 18. punkta izpratnē, šim mātesuzņēmumam būs nepieciešams EORI numurs. Tā kā uzņēmējiem un citām personām var būt tikai viens EORI numurs, lai gan mātesuzņēmumam ir vienības vairākās dalībvalstīs, tie var pieteikties un izmantot tikai vienu EORI numuru, ko piešķirusi viena no šīm dalībvalstīm.
- Ja mātesuzņēmumam ir struktūra (piemēram, juridiskā adrese) citā ES dalībvalstī, kas atbilst “personas” definīcijai saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 3. panta 18. punktu, šai struktūrai arī būs EORI numurs, un attiecīgā dalībvalsts tiks uzskatīta par šīs struktūras reģistrācijas dalībvalsti. Šādos gadījumos gan mātesuzņēmumam, gan minētajai vienībai tiks piešķirts EORI numurs. Mātesuzņēmumam EORI numuru piešķir tās ES dalībvalsts iestādes, kurā tas ir reģistrēts. Šajā gadījumā principā par mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu atbild dažādas NKI.

104. Vai saskaņā ar OIM ir jāziņo par ES tranzītā pārvadājamām precēm?

[atjaunināts 19/07]

- Nē. Ja preces ir deklarētas ievēšanai uz laiku, piemēram, saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1186/2009 95. pantu, uz tām neattiecas OIM darbības joma. OIM piemēro tikai tām precēm, kas laistas brīvā apgrozībā ES.
- Tāpat OIM nepiemēro attiecībā uz paraugiem, kuru izcelsme nav ES (piemēram, paraugi, kas nosūtīti testēšanai) un kuri ir deklarēti pagaidu ievēšanai un nav laisti brīvā apgrozībā.

105. Vai OIM ziņošanas pienākums attieksies uz OIM precēm, kuras ir nonākušas brīvā apgrozībā ES, jo nav ievērota cita muitas procedūra, nevis ievēšana (piemēram, ievēšana uz laiku), un par kurām visi nodokļi un nodevas jau ir samaksāti, izmantojot minēto neatbilstības procedūru?

- Lai preces laistu brīvā apgrozībā, ir jāizpilda OIM prasības. Tāpēc pirms preču laišanas brīvā apgrozībā būtu jāveic kontrole par to, vai šīs prasības ir vai nav izpildītas.
- Neatbilstības gadījumā tiktu piemērots [UCC](#) 198. panta 1. punkta b) apakšpunkts (*t. i.*, “*muitas dienesti veic visus nepieciešamos pasākumus, tostarp konfiskāciju un pārdošanu vai iznīcināšanu, lai*

atbrīvotos no precēm, ja preces nevar izlaist, jo uz tām attiecas aizliegumi vai ierobežojumi”), jo uz precēm attiecas OIM prasības, kas nav izpildītas.

- Šādā gadījumā būtu piemērojams arī [UCC](#) 198. panta 2. punkts (*t. i., “ārpussavienības preces, kas ir atstātas valsts pārziņā, apķīlātas vai konfiscētas, uzskata par tādām, kurām piemēro muitas noliktavas procedūru”*).

106. Vai man ir jāziņo par OIM precēm, kurām piemēro ieviešanas pārstrādei režīmu? [\[atjaunināts 19/07\]](#)

- OIM ir jāmaksā tikai par precēm, kas tiek laistas brīvā apgrozībā ES. Tādējādi OIM precēm, kurām piemēro muitas atlikšanas režīmu, ņemot vērā to turpmāko eksportu vai pārstrādi, nav OIM saistību.
- Tomēr jāņem vērā, ka, ja OIM prece tiek izvesta no ieviešanas pārstrādei režīma, lai to laistu ES tirgū, tad pastāv OIM pienākums. Šādā gadījumā, iesniedzot OIM ziņojumu, izkraušanas rēķins jāaugšupielādē kā apliecinošs dokuments.
- OIM ziņošanas pienākums rodas arī īpašā gadījumā, ja OIM prece, kas tika pakļauta ieviešanai pārstrādei, tiek pārstrādāta produktā, kas pats vairs nav OIM prece, un šī galaprodukts tiek laists brīvā apgrozībā ES (sk. [Īstenošanas regulas](#) 6. pantu). Šajā konkrētajā gadījumā OIM ziņojumā būtu jāiekļauj informācija par OIM preču, kas nodotas ieviešanas pārstrādei procedūrai (OIM regulas 6. panta f) un g) punkts), daudzumiem un iegultajām emisijām, bet ne par daudzumiem un galaproduktu, kas laisti brīvā apgrozībā, iegultajām emisijām, jo šajā piemērā šīs preces pašas par sevi nav OIM preces (*t. i., 6. panta a) un b) punkts nav piemērojams*).

107. Manis importētajai OIM precei ir atcelts tarifs. Vai OIM uz mani neattiecas?

- ES tiesību aktos ir paredzēta dažu tarifu atcelšana, piemēram, ar Padomes 2023. gada 19. decembra Regulu (ES) 2023/2890, ar kuru groza Regulu (ES) 2021/2278, ar ko aptur Regulas (ES) Nr. 952/2013 56. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētos kopējā muitas tarifa nodokļus dažiem lauksaimniecības un rūpniecības produktiem.
- Šāda tarifu atcelšana neietekmē OIM pienākumus (ieskaitot ziņošanas prasības), kas joprojām ir spēkā pat tarifu atcelšanas gadījumā.

108. Kas notiek, ja netiešie muitas pārstāvji piekrīt darboties kā deklarētāji tikai attiecībā uz dažām precēm, bet ne attiecībā uz citām? Vai tām ir jāiesniedz divas dažādas muitas deklarācijas - viena par precēm, par kurām tās darbojas kā deklarētājs, un otra par precēm, par kurām tās nedarbojas?

- Tā ir taisnība. Netiešajiem muitas pārstāvjiem, kuri piekrīt darboties kā deklarētāji tikai attiecībā uz dažām precēm, bet ne attiecībā uz citām, būtu jāiesniedz divas atsevišķas muitas deklarācijas - viena par precēm, attiecībā uz kurām viņi darbojas kā deklarētāji, un otra par precēm, attiecībā uz kurām viņi nedarbojas kā deklarētāji.

109. Vai netiešais muitas pārstāvis, kuram ir “Īeraksts deklarētāju uzskaitē” (EIDR atļauja), var arī atteikties darboties kā deklarētājs, ja viņš darbojas ES importētāja vārdā muitas vajadzībām? [\[pievienots 19/07\]](#)

- Īstenošanas regulas 2. panta 1.b punktā noteikts, ka persona, kurai ir atļauja importēt, izmantojot “Īerakstu deklarētāju reģistrā” (EIDR atļauja), var darboties kā ziņotājs deklarētājs.
- Īstenošanas regulas 8. panta 3. punkta vispārīgie noteikumi attiecas arī uz šo gadījumu. Tādējādi, jā, patiešām, arī persona, kurai ir EIDR atļauja, var atteikties darboties kā ziņotājs deklarētājs.

Galīgais periods

110. Kā OIM darbosies praksē galīgajā periodā? [atjaunināts 19/07]

- OIM atspoguļos ETS tādā nozīmē, ka sistēmas pamatā ir sertifikātu iegāde, ko veic importētāji. Sertifikātu cena tiks aprēķināta atkarībā no nedēļas vidējās ES ETS kvotu izsoles cenas, kas izteikta euro par tonnu emitētā CO₂ ekvivalenta, un Komisija to katru nedēļu darīs publiski pieejamu. Preču importētājiem individuāli vai ar pārstāvja starpniecību būs jāreģistrējas dalībai OIM un jāiegādājas OIM sertifikāti.
- OIM deklarētāja nodotie sertifikāti atbilst attiecīgo preču iegulto emisiju apjomam, kas izteikts tonnās CO₂. Turklāt ir iespēja iegādāties sertifikātus visa gada garumā.
- OIM sertifikātus dalībvalstis ar kopējas centrālās platformas starpniecību pārdos attiecīgajā dalībvalstī reģistrētiem atzītiem OIM deklarētājiem. Sertifikātus drīkst iegādāties tikai pilnvaroti OIM deklarētāji. Šos sertifikātus katru gadu līdz 31. maijam, pirmo reizi 2027. gadā, nodod, izmantojot OIM reģistru, par 2026. gada importa iegultajām emisijām.
- Paredzams, ka ziņošana par iegultajām emisijām notiks ar līdzīgiem nosacījumiem kā pārejas periodā, t. i., tikai ar tiešsaistes portāla - OIM reģistra - starpniecību.

111. Kādi pienākumi būs OIM preču importētājiem galīgajā periodā?

- Galīgajā periodā tikai atzīti OIM deklarētāji var importēt preces Savienībā ([OIM regulas](#) 4. pants). Atzītais OIM deklarētājs saskaņā ar [OIM regulas](#) 5. pantu ir:
 - ja importētājs nav reģistrēts dalībvalstī: netiešais muitas pārstāvis;
 - ja importētājs ir reģistrēts dalībvalstī: importētājs vai, ja ir panākta vienošanās, netiešais muitas pārstāvis.
- No tā izriet, ka, ja importētājs nav reģistrēts dalībvalstī un netiešajam muitas pārstāvim nav atzīta OIM deklarētāja statusa, attiecīgās OIM preces nevar importēt Savienībā.
- Galīgajā periodā atzītajiem OIM deklarētājiem būs pienākums iegādāties un nodot OIM sertifikātus, kas atbilst importētajās OIM precēs iegulto emisiju kopapjomam. Atzītajiem OIM deklarētājiem būs arī pienākums iesniegt gada OIM ziņojumus.

112. Vai pēc 2026. gada jūs gatavojaties aizliegt OIM preču importu, ja ES importētājs nav atzīts OIM deklarētājs?

- Jā. [OIM regulas](#) 25. pants nosaka, ka “muitas dienesti neļauj ievest preces nevienai citai personai, izņemot atzīto OIM deklarētāju”.

113. Kā OIM ziņojumu var iesniegt galīgajā periodā?

- OIM ziņojumu ar OIM reģistra starpniecību iesniedz atzītais OIM deklarētājs. Jāņem vērā, ka galīgajā periodā “OIM pārejas reģistrs” tiks aizstāts ar “OIM reģistru”.

114. Kā es varu piekļūt OIM reģistram galīgajā periodā? [atjaunināts 16/07]

- Tiklīdz kompetentā iestāde būs atzinusi importētāja pieteikumu, tas tiks uzskatīts par atzītu OIM deklarētāju. Komisija katram OIM deklarētājam piešķirs OIM konta numuru, kas ļaus piekļūt OIM reģistram.
- Piekļuves pārvaldība galīgajā periodā arī tiks veikta, izmantojot ES mēroga UUM&DS. Tas nozīmē, ka deklarētājiem būs iespēja piekļūt OIM galīgajai sistēmai, izmantojot 1. (OIM domēna) vai 2. (muitas domēna) variantu atkarībā no valsts iestāžu izvēles.
- Galīgajam reģistram būs nepieciešami jauni UUMDS profili. Valsts kompetentajām iestādēm šie jaunie profili būs jāpiešķir esošajiem deklarētājiem, lai nodrošinātu viņu piekļuvi galīgajai sistēmai.
- Galīgajā periodā OIM reģistram varēs piekļūt arī trešo valstu operatori. Lai piekļūtu OIM portālam,

trešo valstu operatori izmantos Komisijas DG DIGIT EU-Access platformu. Komisija apstiprinās trešo valstu operatoru piekļuves pieprasījumus un vajadzības gadījumā piešķirs piekļuvi. Ja piekļuve platformai būs jāatsauc, Komisija apspriedīsies ar dalībvalstīm.

115. Kāda būs Eiropas Komisijas loma galīgajā periodā?

- Tāpat kā pārejas periodā Komisija turpinās pārvaldīt OIM reģistru, pārskatīt OIM ziņojumus, ko iesnieguši deklarētāji, un informēt NKI par iespējamām problēmām, kā arī uzraudzīt OIM īstenošanu un apiešanas riskus.
- Turklāt Komisija pārvaldīs centrālo platformu OIM sertifikātu pārdošanai importētājiem. Saimnieciskās darbības veicēji iegādājas un var arī nodot OIM sertifikātus, ko tie iegādājušies šajā platformā.

116. Kāpēc netiešās emisijas ir iekļautas tikai cementa un minerālmēslu OIM? [pievienots 19/07]

- Netiešās emisijas nav iekļautas OIM darbības jomā attiecībā uz tām precēm, kurām ES dalībvalstis var piešķirt netiešo izmaksu kompensāciju. Šī kompensācija attiecas uz netiešajām emisiju izmaksām, kas rodas no siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksām, kuras tiek iekļautas elektroenerģijas cenās.
- Tomēr Komisijai būs jāizvērtē iespēja līdz pārejas posma beigām paplašināt OIM darbības jomu, iekļaujot tajā arī citu preču netiešās emisijas.

117. Vai ES paplašinās OIM darbības jomu?

- Līdz OIM pārejas perioda beigām (2025. gada beigas) Komisija pilnībā pārskatīs OIM īstenošanu. Izmantojot minētajā periodā savāktos datus, pārskatā cita starpā tiks rūpīgi izskatīta iespēja attiecināt OIM arī uz citām precēm un nozarēm, uz kurām attiecas ES ETS un kurās pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks (sk. [OIM regulas](#) 30. panta 2. punktu). Lai paplašinātu OIM darbības jomu, nepieciešams Komisijas tiesību akta priekšlikums, kam seko OIM regulas grozījums, kas jāpieņem Eiropas Parlamentam un Padomei.

118. Kā OIM deklarētājs kļūst “atzīts” un kāds ir tā atzīšanas termiņš galīgajā periodā?

- Tās dalībvalsts NKI, kurā pieteikuma iesniedzējs ir reģistrēts, piešķir atzīta OIM deklarētāja statusu, ja pieteikuma iesniedzējs atbilst šādiem kritērijiem:
 - nav bijis iesaistīts nopietnos muitas tiesību aktu, nodokļu noteikumu, tirgus ļaunprātīgas izmantošanas noteikumu vai OIM regulas pārkāpumos vai atkārtotos pārkāpumos;
 - apliecina savu finansiālo un darbības spēju;
 - ir reģistrēts dalībvalstī, kurā iesniegts pieteikums;
 - ir piešķirts EORI numurs.
- Pirms atļaujas piešķiršanas ir jāveic apspriešanās procedūra, un tā nedrīkst pārsniegt 15 darba dienas. Pārejas periodā Eiropas Komisija pieņems sekundāros tiesību aktus ar sīkāku informāciju par atļauju piešķiršanas procedūru (sk. [OIM regulas](#) 17. panta 10. punktu).

119. Kā ES importētāji var nodrošināt, ka viņi no eksportētājiem ārpus ES saņem nepieciešamo informāciju, lai varētu pareizi izmantot jauno sistēmu?

- Ražotājiem, kas nav ES ražotāji, jāsniedz ES reģistrētajiem preču importētājiem informācija par to preču iegulto emisiju, uz kurām attiecas OIM. Gadījumos, kad šī informācija nav pieejama brīdī, kad preces tiek importētas, ES importētāji varēs izmantot standartvērtības, lai noteiktu nepieciešamo sertifikātu skaitu.

Tomēr importētājiem, visticamāk, būs izdevīgāk iesniegt iegulto emisiju aprēķinus.

120. Kā tiks nodrošināta sniegtās informācijas ticamība?

- Komisija sadarbībā ar dalībvalstu iestādēm pastāvīgi uzraudzīs paziņotās emisijas un attiecīgo tirdzniecību, lai identificētu apiešanas praksi un neatbilstību OIM regulai un tās sekundārajiem tiesību aktiem. Turklāt galīgajā periodā tiks veiktas pārbaudes, un to rezultātā sagatavotajā ziņojumā jāiekļauj informācija par emisiju daudzuma noteikšanu un to, kā šīs emisijas tiek attiecinātas uz dažādiem preču veidiem.
- Galīgajā periodā deklarētās iegultās emisijas jāpārbauda verificētājam, kas akreditēts saskaņā ar īpašiem akreditācijas noteikumiem (pārejas periodā tos noteiks Komisija) un kas sagatavo verificācijas ziņojumu. Saskaņā ar to OIM deklarācijām tiks pievienotas emisiju verificācijas ziņojumu kopijas.
- Sankcijas tiks piemērotas, ja OIM deklarētājs ieved preces Savienības muitas teritorijā, neievērojot regulā noteiktos pienākumus.

121. Kā notiks verificētāju akreditācija? [atjaunināts 08/08]

- Pārejas periodā Eiropas Komisija strādās pie papildu tiesību aktu izstrādes, kuros tiks paredzēti akreditācijas un pārbaudes noteikumi.
- Šādi tiesību akti ietvers īstenošanas aktu saskaņā ar [OIM regulas](#) 8. un 18. pantu par verificācijas principiem un ES ETS un OIM verificācijas jomu saskaņošanu, un, otrkārt, deleģēto aktu saskaņā ar [OIM regulas](#) 18. pantu, kurā tiks precizēti verificētāju akreditācijas nosacījumi.

122. Kā es varu atrast akreditētus OIM verificētājus? [atjaunināts 08/08]

- OIM verificētāju akreditācija būs ES dalībvalstu akreditācijas struktūru (VAS) uzdevums. Tas vēl nav noticis, jo vēl nav pieņemti attiecīgie papildu tiesību akti, kuros noteikta verificētāju kvalifikācija un piemērojamā metodoloģija (sk. atbildi iepriekš).

123. Kā tiks ņemta vērā brīvā sadale, aprēķinot maksājamās OIM saistības?

[atjaunināts 19/07]

- Noteikumus šajā sakarā izstrādās Eiropas Komisija, ņemot vērā [OIM regulas](#) 31. panta 2. punktā noteiktās pilnvaras.
- Importētājiem maksājamās OIM saistības tiks samazinātas par atbilstošo bezmaksas piešķirumu, ko ES ražotājs saņemtu par to pašu preču ražošanu. Tādējādi tiks nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret ES un trešās valstīs ražotiem produktiem.
- Šī bezmaksas kvotu sadales korekcija ietvers OIM etalona definīciju, kas savukārt balstīsies uz ES ETS etalonu kombināciju. Šāda kombinācija ir nepieciešama, jo ir pieejams tikai ierobežots skaits ETS produktu etalonu un tie nav definēti atbilstoši KN kodiem.
- No 2026. līdz 2034. gadam pakāpeniski samazinot ETS bezmaksas kvotas OIM nozarēs, attiecīgi palielināsies arī OIM saistību apjoms. Tas ir tāpēc, ka OIM korekcija brīvajam piešķirumam pakāpeniski samazināsies un tādējādi palielināsies OIM saistības.
- Emisijas, uz kurām attiecas OIM, aprēķina šādi:

emisijas, uz kurām attiecas OIM = iegultās emisijas - OIM etalons x OIM koeficients.

- Piemēram, ja preces iegultās emisijas ir 1,2 t CO₂ ekv/t preces un atbilstošais OIM etalons ir 11 CO₂ ekv/t preces, tad emisijas, uz kurām attiecas OIM 2026. gadā (ar OIM koeficientu 97,5 %), būtu šādas: $1,2 - 1 \times 0,975 = 0,225$ t CO₂ ekv/t preces, kas atbilst aptuveni 19 % iegulto emisiju. 2030. gadā (OIM koeficients 51,5 %) emisijas, uz kurām attiecas OIM, būtu 0,685 t CO₂ ekv/t preces (t. i., aptuveni 57 % no iegultajām emisijām), bet 2034. gadā (OIM koeficients 0 %) - 1,2 t CO₂ ekv/t (t. i., 100 % no iegultajām emisijām). No 2034. gada brīvās sadales korekcija netiks veikta, un šīs preces importam tiks piemērotas visas OIM saistības.
- No šā aprēķina izriet, ka attiecīgajā gadā OIM saistības netiks piemērotas, ja preces iegultās emisijas ir mazākas par OIM etalonu, kas reizināts ar OIM koeficientu. Attiecīgajā piemērā attiecībā uz 2026.

gadu OIM saistības nebūtu jāuzņemas, ja iegultās emisijas būtu vienādas vai mazākas par 0,975 t CO₂ ekv/t.

- Tā kā ES ETS parasti nav bezmaksas kvotu sadales elektroenerģijas ražošanai, principā nebūs arī bezmaksas kvotu korekciju OIM saistībām par elektroenerģijas importu. Tādējādi, sākot ar 2026. gadu, par visām elektroenerģijas ražošanā iegultajām emisijām būs jāiegādājas attiecīgie OIM sertifikāti.

124. Kā trešajā valstī samaksātā oglekļa cena tiks atskaitīta no OIM?

- Atzītajam OIM deklarētājam vajadzētu būt iespējai pieprasīt samazināt nododamo OIM sertifikātu skaitu atbilstoši oglekļa cenai, kas jau faktiski samaksāta izcelsmes valstī par OIM preču deklarētajām iegultajām emisijām.
- OIM regulā “oglekļa cena” ir definēta diezgan plaši, proti, “naudas summa, ko maksā trešā valstī saskaņā ar oglekļa emisiju samazināšanas shēmu nodokļu, nodevu vai maksu, vai emisiju kvotu veidā saskaņā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju tirdzniecības sistēmu (...)”.
- Tikai oglekļa cena, kas “faktiski samaksāta izcelsmes valstī”, tiks ņemta vērā, lai samazinātu OIM sertifikātu skaitu. Ja atzītais OIM deklarētājs gūst labumu no jebkādas atlaides vai cita veida kompensācijas, šo labumu ņems vērā, lai noteiktu faktiski samaksāto oglekļa cenu.
- Komisija līdz pārejas perioda beigām 2025. gadā sagatavos īstenošanas aktu, kurā būs noteikta papildu informācija par izcelsmes valstī faktiski maksājamās oglekļa cenas aprēķināšanu (sk. [OIM regulas](#) 9. panta 4. punktu).

125. Vai OIM radīs ieņēmumus un, ja jā, kā tie tiks izmantoti? [pievienots 19/07]

- OIM nav paredzēta budžeta ieņēmumu radīšanai. Kopumā iespējamā ieņēmumu attīstība būs atkarīga no ETS oglekļa cenas turpmākā līmeņa, importētajos OIM produktos iegultajām emisijām un oglekļa cenas, kas faktiski tiek maksāta trešās valstīs. Turpmākie ieņēmumi no OIM tomēr būtu tikai politikas papildu efekts, jo paredzams, ka OIM ieviešana samazinās iekļauto CO₂ emisiju apjomu un stimulēs tirdzniecības partnerus apsvērt iekšzemes oglekļa cenu noteikšanas politikas ieņēmumu gūšanas aspektu.
- Tomēr, ja ieņēmumi tiks gūti, jo īpaši pirmajos gados pēc ieviešanas, tie kļūs par ES budžeta pašu resursiem saskaņā ar ES iestāžu nolīgumu [LI 433/28](#).